Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы
Тайсуган авыл Советы

КАРАРЫ

03 июнь 2022 ел №46

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авылы җирлегенең Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 27 декабрендәге 53 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында»

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 15 статьясындагы 4 өлеше, Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставы, Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Советының 2021 елның 28 сентябрендәге 81 номерлы «Әлмәт муниципаль районы территориясендә урнашкан җирлекләргә шәһәр төзелеше эшчәнлеге өлкәсендә җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлеге вәкаләтләренең бер өлешен тапшыру турында» карары нигезендә

Тайсуган авыл Советы КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Советының «Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авылы җирлегенең Җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләрен раслау турында» 2012 елның 27 декабрендәге 53 номерлы карарына түбәндәге үзгәрешләр кертергә:

-Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районы Тайсуган авыл җирлегеннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең I, II, III өлешләрен яңа редакциядә бәян итәргә (карарга 1 нче кушымта).

2. Әлеге карарны Тайсуган авылы, Сәләхетдинов ур, 36 Б йорт, йорт торак пунктлар территориясендә урнашкан махсус мәгълүмат стендларында игълан итәргә, «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда (PRAVO.TATARSTAN.RU), «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренең Әлмәт муниципаль районы сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Тайсуган авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.

Тайсуган авылы җирлеге башлыгы М.Ф. Мостафин

Татарстан Республикасы Әлмәт
муниципальрайоны Тайсуган авыл
Советының 2022 елның 03 июнендәге
46 номерлы карарына 1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ӘЛМӘТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАЙСУГАН АВЫЛЫ ҖИРЛЕГЕНЕҢ ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУ
ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШЛӘР КАГЫЙДӘЛӘРЕ

2022

ЭЧТӘЛЕК

*I бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру нигезендә җир биләмәләреннән файдалану һәм төзелешне җайга салу тәртибе*4

1 Бүлек . Гомуми нигезләмәләр 4
1статья.Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр. 4
2 статья.Кагыйдәләрне кертү нигезләре, билгеләү һәм аның составы. 9
3 статья . Шәһәр төзелешен җайга салу линияләре. 10
4статья. Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларныкуллану.10

5 статья. *Җирдән файдалану һәм төзелеш турындагы мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем өчен ачык булуы. Җир биләмәләреннән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә физик һәм юридик затларныңкатнашуы.14*
6 статья. *Кагыйдә бозган өчен җаваплылык.* 14

2 Бүлек. *Җирдән файдалану һәм төзелеш буенча барлыкка килгән мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.*14
7статья.*Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.* 14
8статья.*«Тайсуган авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелеш алып баруны җайга салучы җирлеүзидарә органнарыһәм вазыйфаизатлары.*15

9 статья. *Җирдән файдалану һәм төзелеш буенча комиссия.* 16
10 статья. *Иҗтимагый фикер алышулар, ачык тыңлаулар.* 17

3 Бүлек. *Кагыйдәләр гамәлгә кергәнче барлыкка килгән күчемсез милектән файдалану хокуклары.*24
11статья. *Элегрәк барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.* 24
12 статья. *Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларын куллану һәм төзелеш үзгәрешләре. 24*

4 Бүлек. *Җир участогын яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт. Капиталь төзелеш объектларын төзүнең, реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт. 24*
13 статья. *Җир участогын яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү. 24*
14 статья. *Рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан кире кагуга рөхсәт алутәртибе.26*

5 Бүлек*. Территорияне планлаштыру буенча документлар.* 27
15 статья. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.* 27
16 статья. *Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү тәртибе. 28*

6 Бүлек. *Җир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.* 32
17 статья. *Муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне резервлау.* 32

18 статья. *Муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен алу.* 33
19 статья. *Халык сервитутларын билгеләү.* 33
20 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану.*34

7 Бүлек. *Йомгаклау нигезләмәләре.* 34
21 статья. *Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.* 34
22 статья. *Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.* 37

IIбүлек. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ФАЙДАЛАНУ БУЕНЧА МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНА КАРТАЛАРЫ 38

8 Бүлек. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы 38
23 статья. Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы.38

9 Бүлек. Территорияне махсус шартлары булган зоналар картасы. 39
24 статья.«Тайсуган авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалану шартлары булган зоналаркартасы. 39
25 статья. Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр зоналары картасы. 40

III БҮЛЕК. ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ. 40

10 Бүлек. *Рөхсәт ителгән күчемсез милек төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары. 40*

26 статья. *Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зоналар төрләре. 40*

11 Бүлек. *Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез милекне куллануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары. 72*

27статья. *Территорияләрне файдалануның махсус шартлары булган зоналар белән билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.* 72

28 статья. *Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау. 80*
29 статья. *Ачык сервитутларның эш итү зоналары. 80*

*12 БҮЛЕК. Шәһәр төзелеше регламентлары тарафыннан кагылмый торган төп җирләрне билгеләү, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.*80

30 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы төп территорияләрне һәм җирләрне билгеләү. 81*

I БҮЛЕК. *ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ НИГЕЗЕНДӘ ҖИРДӘН ФАЙДАЛАНУНЫ ҺӘМ ТӨЗЕЛЕШ АЛЫП БАРУНЫ ҖАЙГА САЛУ ТӘРТИБЕ*

1 бүлек.Гомүми нигезләмә

1 Статья . *Әлеге Кагыйдәләрдә кулланыла торган төп төшенчәләр.*

Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

җир кишәрлеген арендалау - физик затка яки юридик затка аренда шартнамәсе буенча вакытлыча файдалануга түләү өчен җир кишәрлеге бирү;

территорияне төзекләндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, гражданнарның яшәү шартларын яхшырту, муниципаль берәмлек территорияләренең санитар һәм эстетик торышын тәэмин итү һәм яхшырту, мондый территорияләрдә урнашкан торак пунктларның территорияләрен, шул исәптән гомуми кулланылыштагы территорияләрне, җир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, якын-тирә территорияләрне карап тоту буенча эшчәнлек;

җир участокларыннан һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалану рөхсәт ителгән төрләр-эшчәнлек төрләре, объектлар, аларны җир кишәрлекләрендә әлеге эшчәнлек төрләре һәм объектлар исемнәре буенча гамәлгә ашырырга һәм урнаштырырга рөхсәт ителә, әлеге Кагыйдәләрдә, башка норматив-хокукый актларда, норматив-техник документларда билгеләнгән таләпләрне мәҗбүри үтәгәндә, тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары составында. Рөхсәт ителгән күчемсез милекне куллану төрләре рөхсәт ителгән куллануның төп төрләрен, шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләрен, рөхсәт ителгән куллануның өстәмә төрләрен үз эченә ала;

шәһәр төзелеше Регламентының «рөхсәт ителгән файдалануның өстәмә төрләре» исемлегендә аларны гамәлгә ашыру рөхсәт ителгән эшчәнлекнең өстәмә төрләре - аерым территориаль зонага (подзонага) карата рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата һәм шартлы рөхсәт ителгән куллану төрләренә карата өстәмә рәвештә генә рөхсәт ителә һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла.Шул ук вакытта әлеге Кагыйдәләр белән мондый эшчәнлекнең күләме һәм башка параметрлары буенча рөхсәт ителгән файдалануның тиешле төп төрләренең һәм шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләренең күләмнәре һәм башка параметрлары белән чагыштырганда чикләүләр билгеләнә;

генераль план - территориаль планлаштыру документының төре, ул җирлекнең территориаль планлаштыру максатларын, бурычларын һәм юнәлешләрен һәм аларны тормышка ашыру этапларын билгели, Территориянең тотрыклы үсешен тәэмин итү өчен эшләнә;

җир кишәрлекләренең дәүләт кадастр исәбе - җир кишәрлекләренең бердәм дәүләт реестрында тасвирлау һәм индивидуализация, шуның нәтиҗәсендә һәр җир участогы башка җир участокларыннан бертөсле рәвештә аерып алырга һәм аны сыйфатлы һәм икътисадый бәяләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия.;

күчемсез мөлкәтне дәүләт кадастр исәбенә алу - җир участоклары, биналар, корылмалар, машина урыннары, тәгәлләнмәгән төзелеш объектлары, бердәм күчемсез комплекслар турында, ә федераль законда билгеләнгән очракларда күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү, җир белән

нык бәйләнгән башка объектлар турында да, ягъни аларны билгеләнмичә күчереп йөртү мөмкин түгел (алга таба шулай ук - күчемсез милек объектлары), алар мондый күчемсез милек объектының индивидуаль-билгеле бер әйбер сыйфатында аны билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикалары булуын яки аның яшәешен туктатуны раслый, шулай ук күчемсез милек объектлары турында әлеге Федераль законда каралган башка мәгълүматлар;

шәһәр төзелеше эшчәнлеге-территорияләрне, шул исәптән шәһәрләрне һәм башка җирлекләрне үстерү буенча территориаль планлаштыру, шәһәр төзелешен зоналаштыру, территорияне планлаштыру, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, капиталь ремонт, реконструкция, капиталь төзелеш объектларын сүтү, биналарны, корылмаларны эксплуатацияләү, территорияләрне комплекслы үстерү һәм аларны төзекләндерү рәвешендә башкарыла торган эшчәнлек;

зоналаштыру-территориаль зоналарны билгеләү һәм шәһәр төзелеше регламентларын билгеләү максатларында территорияләрне шәһәр төзелешен зоналаштыру*;*

шәһәр төзелеше регламенты - җир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалануның тиешле территориаль зона чикләре чикләрендә билгеләнә торган төрләре, шулай ук җир кишәрлекләре өслегендә булган һәм аларны төзү процессында һәм капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләүдә, җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь) күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш объектларының чикле параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның чикләүләре,шулай ук чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган территорияләргә карата тиешле территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең, күрсәтелгән объектларның халык өчен максималь мөмкин булган территория дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

төзүче - үзенә караган җир кишәрлегендә яисә дәүләт (муниципаль) милкендәге капиталь төзелеш объектларына бюджет инвестицияләрен гамәлгә ашырганда дәүләт хакимияте органнары (дәүләт органнары), атом энергиясе буенча дәүләт корпорациясе «Росатом», космик эшчәнлек буенча дәүләт корпорациясе «Роскосмос»,Бюджеттан тыш дәүләт фондларының идарә органнары яисә җирле үзидарә органнары килешүләр нигезендә Россия Федерациясенең бюджет законнарында билгеләнгән очракларда дәүләт (муниципаль) заказчысы вәкаләтләрен тапшырганнар яисә аңа «Территорияләрне үстерү фонды» гавами-хокук компаниясе турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2017 елның 29 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законның 13.3 статьясы нигезендә төзелеш, реконструкцияләү, капиталь ремонт килешүләр нигезендә төзүчеләрнең үз функцияләрен тапшырганнар.Төзүче шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда, техник заказчыга үз функцияләрен тапшырырга хокуклы;

техник заказчы - төзүче тарафыннан һәм төзүче исеменнән вәкаләтле юридик зат инженерлык тикшеренүләрен үтәү, проект документларын әзерләү, капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капиталь ремонтлау, сүтү турында килешүләр төзи, күрсәтелгән эшләрне башкаруга биремнәр әзерли, инженер эзләнүләрен башкаручы һәм (яисә) проект документациясен әзерләүне гамәлгә ашыручы затларга капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, җимерү, материаллар һәм документлар тапшыра, проект

документациясен раслый, капиталь төзелеш объектын эксплуатациягә кертүгә рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалый, шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнарда каралган башка функцияләрне гамәлгә ашыра (алга таба шулай ук - техник заказчы функцияләре).Техник заказчы функцияләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 47 статьясы 2.1 өлешендә, 48 статьясы 4.1 өлешендә, 52 статьясы 2.1 һәм 2.2 өлешләрендә, 55.31 статьясы 5 һәм 6 өлешләрендә каралган очраклардан тыш, инженерлык эзләнүләре, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капиталь ремонт, капиталь төзелеш объектларын сүтү өлкәсендә үз-үзен җайга салучы оешма әгъзасы гына башкара ала;

җир кишәрлеге - җир кадастрында һәм җир кишәрлекләренә хокукларны дәүләт теркәве документларында беркетелгән чикләре, мәйданы, урыны, хокукый статусы һәм башка характеристикалары булган җир өслегенең бер өлеше;

күчемсез әйбер - җир өслегенең бер өлешен тәшкил итүче әйбер, һәм аны индивидуаль билгеле бер әйбер сыйфатында билгеләргә мөмкинлек бирә торган характеристикаларга ия;

территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар - Россия Федерациясе халыкларының саклау, санитар-яклау зоналары, мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләрен) саклау зоналары (алга таба - мәдәни мирас объектлары), мәдәни мирас объектларын, су саклау зоналары, су басу, су басу зоналары, эчәр сулар һәм хуҗалык-көнкүреш су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары, саклана торган объектлар зоналары, аэродром территориясе, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган башка зоналар;

кызыл сызыклар - гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрен билгели торган һәм территорияне планлаштыру документларында билгеләнергә, үзгәртелергә яисә бетерелергә тиешле линияләр;

сызыкча объектлар - электр тапшыру линияләре, элемтә линияләре (шул исәптән линия-кабель корылмалары), торба үткәргечләр, автомобиль юллары, тимер юл линияләре һәм башка шундый корылмалар;

шәһәр төзелешен җайга салу линияләре - кызыл сызыклар; җир кишәрлекләре чикләре чикләреннән (төзелешне җайга салу линияләрен дә кертеп) корылмаларның минималь чигенешләрен билгели торган сызыклар; аларның составындагы территориаль зоналар һәм подзоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буйлап гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны сатып алу, резервлау юлы белән; җир кишәрлекләреннән, биналардан, корылмалардан файдалануны чикләүнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналары чикләре;

кызыл линияләрдән чигенү сызыгы (яисә төзелешне көйләү сызыгы) - биналар, корылмалар, корылмалар урнаштыру өчен рөхсәт ителә торган урын чикләрен билгеләгән территорияне планлаштыру документларында билгеләнә торган сызыклар;

күчемсез мөлкәт (күчемсез милекне дәүләт теркәве турында 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы Федераль законда булган (билгеләнгән) төшенчә мәгънәсендә күчемсез милек объекты) - җир кишәрлекләре, биналар, корылмалар, биналар, машина урыннары, тәгәлләнмәгән төзелеш объектлары, бердәм күчемсез комплекслар һәм башкалар;

капиталь төзелеш объекты - төзелеш тәмамланмаган бина, төзелеш, корылма, объектлар (алга таба - төгәлләнмәгән төзелеш объектлары), җир кишәрлегенең некапиталь төзелмәләреннән, корылмаларыннан һәм аерылгысыз яхшыруларыннан тыш (туңдырылыш, каплау һәм башкалар);

корылмалар- җир белән ныклы бәйләнеше булмаган һәм конструктив характеристикалары аларны аларны күчерергә һәм (яисә) демонтаж ясарга, аннан соң төзелешләрнең, корылмаларның (шул исәптән киоскларның, түбәләрнең һәм башка шундый корылмаларның) төп характеристикаларын үзгәртмичә һәм билгеләнешкә тулысынча зыян китермичә һәм җыештырырга мөмкинлек бирә торган капиталь булмаган корылмалар*;*

капиталь төзелеш объектын җимерү- капиталь төзелеш объектын җимерү юлы белән (табигать күренешләре яки өченче затларның хокукка каршы гамәлләре аркасында җимерелүдән тыш), капиталь төзелеш объектын, шул исәптән аның өлешләрен сүтү һәм (яисә) демонтажлау юлы белән бетерү;

рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре - техник регламентларны үтәгәндә (ә техник регламентларны - төзелеш нормаларын һәм куркынычсызлык стандартларын, янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен, гражданнар оборонасы таләпләрен, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү таләпләрен, башка мәҗбүри таләпләрне үтәгәндә аерым территориаль зонага (подзонага) карата куллану регламентының "Рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре" исемлегендә аларның аталуы нәтиҗәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре;

әлеге кагыйдәләрдән тайпылышлар- билгеләнгән тәртиптә конкрет җир кишәрлеге өчен санкцияләнгән, кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан, корылмаларның биеклегеннән, участокның төзелеш алып бару процентыннан, участок чикләреннән чигенүдән һәм башкалардан чигенеп, кишәрлекне әлеге Кагыйдәләр нигезендә аның кече күләме, уңайсыз конфигурациясе, уңайсыз инженер-геологик һәм башка характеристикалары аркасында куллану мөмкинлеге булмауга бәйле рәвештә файдалану;

күчемсез милекне рөхсәт ителгән файдалану - шәһәр төзелеше регламенты нигезендә күчемсез милекне файдалану, кануннар нигезендә билгеләнгән күчемсез милекне, шулай ук гавами сервитутлар нигезендә файдалануны чикләү;

капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - капиталь төзелеш объекты параметрларын, аның өлешләрен (биеклекләрне, катлар санын, мәйданын, күләмен), шул исәптән капиталь төзелеш объектын төзү, үзгәртеп кору, киңәйтү, шулай ук капиталь төзелеш объектының төзелеш корылмаларын алмаштыру һәм (яисә) торгызу, мондый конструкцияләрнең аерым элементларын күрсәтелгән элементларның шундый ук яисә башка яхшырта торган күрсәткечләренә алмаштырудан тыш;

сызыкча объектларны реконструкцияләү - линия объектлары яки аларның участоклары (өлешләре) параметрларын үзгәртү, бүленгән һәм (яисә) саклау зоналары чикләрен үзгәртү таләп ителгән мондый объектларның эшчәнлегенең класслы, категориясе һәм (яисә) башлангыч билгеләнгән күрсәткечләренең үзгәрүенә китерә;

хосусый сервитут - чит җир кишәрлегеннән чикләнгән файдалану хокукы (сервитут билгеләмичә тәэмин ителә алмаган кирәкле коммуникацияләрне һәм башка ихтыяҗларны узу, салу һәм эксплуатацияләү өчен), ул күчемсез мөлкәт объекты милекчесе белән сервитут билгеләүне таләп итүче зат арасында килешү яисә суд карары нигезендә билгеләнә;

гавами сервитут - чит җир кишәрлегеннән Россия Федерациясе законы яисә башка норматив хокукый акты, Татарстан Республикасы норматив хокукый акты, Әлмәт муниципаль районының норматив хокукый акты белән билгеләнгән, җир кишәрлеген аерып алмыйча, файдалану хокукы;

территория зонасы - җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрендә чикләр билгеләнгән һәм шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгән зона;

гомуми файдаланудагы территорияләр - аерым затлар даирәсе токтарлыксыз файдаланыла торган территорияләр (шул исәптән мәйданнар, урамнар, юллар, яр буйлары, гомуми файдаланудагы су объектларының яр буе полосалары, скверлар, бульварлар);

территориаль планлаштыру - территорияләрне үстерүне планлаштыру, шул исәптән функциональ зоналар билгеләү, федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыруны билгеләү;

урам-юл челтәре - территорияләре, кагыйдә буларак, гомуми файдаланудагы территорияләр булган үзара бәйле территориаль коммуникация объектлары (мәйданнар, урамнар, машина юллары, яр буйлары, бульварлар) системасы;

шартлы рәвештә рөхсәт ителгән күчемсез мөлкәттән файдалану төрләре - Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлеге Кагыйдәләрдә әлеге эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясында һәм әлеге кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу һәм техник регламентлар таләпләрен мәҗбүри үтәү нәтиҗәсендә, әлеге кагыйдәләрдә әлеге эшчәнлек төрләренең һәм объектларның исемнәрен атау нәтиҗәсендә рөхсәт ителгән эшчәнлек төрләре, объектлар;

территорияләрне тотрыклы үстерү - шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кешенең иминлеген һәм яшәешенең уңай шартларын тәэмин итү, хуҗалык һәм башка эшчәнлекнең әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын чикләү һәм табигать ресурсларын әлеге һәм киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә саклауны һәм алардан нәтиҗәле файдалануны тәэмин итү;

планлаштыру структурасы элементы - җирлек территориясенең, шәһәр округының яисә муниципаль районның авылара территориясенең бер өлеше (квартал, микрорайон, район һәм башка шундый элементлар). Планировка структурасы элементларының төрләре Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтләр бирелгән башкарма хакимиятнең федераль органы тарафыннан билгеләнә;

җир кишәрлекләреннән файдалану күрсәткечләре һәм капиталь төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү параметрлары:

җир кишәрлекләренең иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү - җир кишәрлекләре территориясендә шәһәр төзелеше регламенты нигезендә урнаштырылырга мөмкин булган җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының (биналар һәм корылмаларның) иң чик физик характеристикалары;

төзелеш коэффициенты - биналар һәм корылмалар астында җир кишәрлеге мәйданына урнашкан мәйданның нисбәте (%);

территориядән файдалану коэффициенты (җир кишәрлеге территориясенә карата) - җир кишәрлеге мәйданына караган барлык биналарның, корылмаларның, корылмаларның гомуми мәйданының нисбәте.Җир кишәрлегендә төзергә рөхсәт ителә торган биналарның,

төзелешләрнең, корылмаларның гомуми мәйданы шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән территориядән файдалануның максималь коэффициенты мәгънәсен җир кишәрлеге мәйданы күрсәткеченә арттыру белән билгеләнә;

яшелләндерү коэффициенты (җир кишәрлеге территориясен кулланууда) - яшел утыртмалар (газлар, чәчәк түтәлләре, куаклар, югары көпшәле үсемлекләр) белән капланган җир кишәрлеге территориясе өлеше;

бинаның, корылманың биеклеге - җирнең проект билгесеннән алып яссы түбәнең иң югары ноктасына кадәр, яисә скат түбәсенең иң югары ноктасына кадәр, иң югары ноктага кадәр, иң югары төзелеш ноктасына кадәр үлчәнгән вертикаль ара.

2 статья. Кагыйдәләрне кертү, билгеләү һәм аның составы.

Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлегенең (алга таба - кагыйдәләр) җирдән файдалану һәм төзелешләр кагыйдәләре - шәһәр төзелешен зоналаштыру документы, анда территориаль зоналар, шәһәр төзелеше регламентлары, әлеге кагыйдәләрне куллану тәртибе һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе.

Әлеге Кагыйдәләр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка законнары һәм норматив хокукый актлары, муниципаль берәмлекнең законнары һәм норматив хокукый актлары, һәм Әлмәт муниципаль районының Тайсуганавыл җирлеге генераль планы нигезендә эшләнгән.

Кагыйдәләр түбәндәге максатларда эшләнгән:

1) муниципаль берәмлек территориясен тотрыклы үстерү, әйләнә-тирә мохитне һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу өчен шартлар тудыру;

2) муниципаль берәмлек территориясен планлаштыру өчен шартлар тудыру;

3) физик һәм юридик затларның, шул исәптән җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү;

4) инвестицияләр җәлеп итү өчен шартлар тудыру, шул исәптән җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның иң нәтиҗәле төрләрен сайлау мөмкинлеге бирү юлы белән.

Әлеге Кагыйдәләр түбәндәгеләр белән беррәттән кулланыла:

- кешеләрнең тормышы һәм сәламәтлеге иминлеген тәэмин итү, биналарның, корылмаларның һәм корылмаларның ышанычлылыгын һәм куркынычсызлыгын, әйләнә-тирә табигать мохитен һәм мәдәни мирас объектларын саклап калу максатларында законнар нигезендә билгеләнгән техник регламентлар һәм башка мәҗбүри таләпләр;

- шәһәр төзелешен проектлауның региональ һәм җирле нормативлары;

- җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу мәсьәләләре буенча башка норматив хокукый актлар белән.

Җирдән файдалануның һәм төзелешнең әлеге кагыйдәләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) аларны куллану һәм күрсәтелгән кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе;

2) шәһәр төзелешен зоналаштыру картасын;

3) шәһәр төзелеше регламентлары.

Җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен куллану һәм аларга үзгәрешләр кертү тәртибе түбәндәге нигезләмәләрне үз эченә ала:

1) җирле үзидарә органнары җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу турында;

2) физик һәм юридик затлар тарафыннан җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү турында;

3) территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында;

4) җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында;

5) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында;

6) җирдән файдалануның һәм төзелешнең башка мәсьәләләрен җайга салу турында.

Әлеге кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Тайсуганавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелешен җайга салучы һәм контрольдә тотучы вазыйфаи затлар, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары, физик һәм юридик затлар тарафыннан үтәү өчен мәҗбүри.

Әлеге кагыйдәләр Әлмәт муниципаль районының «Тайсуганавыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең бөтен территориясендә эшли.

3 статья. *Шәһәр төзелешен җайга салу линияләре.*

1. Шәһәр төзелешен җайга салу линияләре - кызыл линияләр; җир кишәрлекләре чикләреннән (төзелешне җайга салу линияләрен дә кертеп) корылмаларның минималь чигенүләрен билгеләүче сызыклар; территориаль зоналар чикләре; инженерлык-техник коммуникацияләр буйлап гавами сервитутларның хәрәкәт зоналары чикләре, тартып алу зоналары чикләре, шул исәптән дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен, биналарны, корылмаларны, корылмаларны сатып алу юлы белән; санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарның чикләре.

2. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе территорияләрне планлаштыру һәм ызанлау проектлары, шулай ук санитар-яклау зоналары проектлары, тарих һәм мәдәният ядкарьләренең саклау зоналары проектлары белән билгеләнә.

3. Шәһәр төзелешен җайга салу линиясе билгеләнгән тәртиптә территорияне планлаштыру документларын раслаганнан соң үтәлү өчен мәҗбүри.

4 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары һәм аларны куллану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булу чикләре шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы белән билгеләнә.

2. Шәһәр төзелеше регламентлары түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- территориаль зона чикләрендә җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан фактта файдалануны;

- җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;

- Тайсуганавыл җирлегенең генераль планында билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырыла торган үсеш характеристикаларын;

- территориаль зоналарның төрләре;
- мәдәни мирас объектларын, шулай ук махсус сакланылучы табигать территорияләрен, башка табигать объектларын саклау таләпләре.

3. Шәһәр төзелеше регламенты җир кишәрлекләренең хокукый режимын билгели, шулай ук җир кишәрлекләре өслегендә булган бөтен нәрсә кебек үк, аларны төзү һәм капиталь төзелеш объектларын эксплуатацияләү процессында файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зона чикләре чикләрендә урнашкан барлык җир кишәрлекләренә һәм капиталь төзелеш объектларына тигез дәрәҗәдә кагыла.

4. Шәһәр төзелеше регламентының гамәлдә булуы җир кишәрлекләренә кагылмый:

1) Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән ядкарьләр һәм ансамбльләр территорияләре чикләрендә, шулай ук мәдәни мирас объектлары ачыкланган ядкарьләр яисә ансамбльләр территорияләре чикләрендә, аларны карап тоту, реставрацияләү, консервацияләү, торгызу, ремонтлау һәм җайлаштыру тәртибе турында Россия Федерациясенең мәдәни мирас объектларын саклау турындагы законнарында билгеләнгән тәртиптә кабул ителгән карар чикләрендә;

2) гомуми файдаланудагы территорияләр чикләрендә;

3) линия объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән һәм (яисә) линия объектлары биләгән объектлар;

4) файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән.

Тарихи җирлекләр территорияләренә, истәлекле урыннарга, дәвалау-савыктыру урыннары җирләренә һәм курортларга, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары махсус икътисадый зоналар һәм социаль-икътисадый үсеше алдан билгеләнә торган территорияләр чикләрендә урнашкан авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хуҗалыгы җирләре, авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр җирләр өчен авыл хуҗалыгы җирләре, җир кишәрлекләре өчен билгеләнми.

Урман фонды җирләреннән торак пунктлар чикләренә кертелгән җир кишәрлекләренә карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнгәнче (2016 елның 1 гыйнварына кадәр гражданнарга яисә юридик затларга бирелгән яисә хокуклары 2016 елның 1 гыйнварына кадәр барлыкка килгән күчемсез мөлкәт объектлары урнашкан урман кишәрлекләреннән тыш,рөхсәт ителгән файдалану, аларны торак пункт чикләренә керткәнче билгеләү урманнардан файдалану белән бәйле булмаган), мондый җир кишәрлекләре, урман законнары нигезендә шәһәр урманнарыннан файдаланганда билгеләнгән чикләүләрне исәпкә алып, файдаланыла.

Шәһәр төзелеше регламентларының гамәлдә булуы кагылмый торган яисә шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җир кишәрлекләреннән файдалану федераль законнар нигезендә вәкаләтле башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектларының башкарма хакимият органнары яисә җирле үзидарәнең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.Махсус икътисадый зоналар чикләрендә җир

кишәрлекләреннән файдалану махсус икътисадый зоналар белән идарә итү органнары тарафыннан билгеләнә.

5. Шәһәр төзелеше регламенты үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре;

2) рөхсәт ителгән файдалану параметрлары - җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары;

3) җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануны чикләү;

4)территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең минималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль файдалана алу мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәҗәсенең исәп-хисап күрсәткечләре, шәһәр төзелеше регламенты кулланыла торган территория чикләрендә территорияне комплекслы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру каралган очракта.

6. Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре;

3) рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләренә карата өстәмә буларак кына һәм файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләренә карата да рөхсәт ителә торган һәм алар белән бергә гамәлгә ашырыла торган ярдәмче төрләре.

Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләрен билгеләү һәр территориаль зонага карата мәҗбүри кулланылырга тиеш, аңа карата шәһәр төзелеше регламенты билгеләнә.

Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү, техник регламентлар таләпләрен үтәү шарты белән, шәһәр төзелеше регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

Дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, дәүләт һәм муниципаль учреждениеләрдән, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның төп һәм ярдәмчел төрләре, дәүләт һәм муниципаль унитар предприятиеләрдән тыш, өстәмә рөхсәтсез һәм килештерүләрсез мөстәкыйль сайлана.

Шәһәр төзелеше регламентлары гамәлдә булмаган яисә алар өчен шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган җирләрдә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның бер төрен үзгәртү турындагы карарлар федераль законнар нигезендә мондый файдалануның башка төренә кабул ителә.

7. Көчемсез милекне рөхсәт ителгән файдалануны гамәлгә ашыруны тәэмин итә торган төзекләндерү объектлары, инженер-техник объектлар, корылмалар һәм коммуникацияләр, аларның техник регламентларына туры килү шарты белән (ә алар билгеләнгән тәртиптә гамәлгә кергәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документларга туры килгән очракта, һәрвакыт рөхсәт ителгән була.

8. Капиталь төзелеш объектларының бер яки берничә планировка структурасының территориясе чикләрендә функцияләвен һәм нормаль эксплуатацияләүне тәэмин итү өчен билгеләнгән инженерлык-техник объектлар, корылмалар, аларның урнашуы, санитар-яклау, башка саклау зоналарын билгеләү белән, аерым җир кишәрлеген таләп итә, территорияне планлаштыру документлары белән билгеләнә.

9. Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең 2020 елның 10 ноябрендәге П/0412 номерлы боерыгы белән расланган җир кишәрлекләрен рөхсәт ителгән куллану төрләре классификаторы нигезендә,регламентлар составында саналган рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту линия объектын (гомуми файдаланудагы тимер юллардан һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан тыш) урнаштыруны һәм эксплуатацияләүне, саклау корылмаларын (утыртмаларны), мелиорация объектларын, антенна-мачта корылмаларын, мәгълүмати һәм геодезия билгеләрен, законнарда башкача билгеләнмәгән булса, урнаштыру рөхсәт ителә.

10. Җир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чик параметрларын үз эченә ала:

1) җир кишәрлекләренең чик (минималь һәм (яки) максималь) күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы;

2) биналар, корылмалар, корылмалар төзү тыелган биналар, корылмалар, корылмалар рөхсәт ителгән урнашу урыннарын билгеләү максатларында җир кишәрлекләре чикләреннән минималь чигенүләр;

3) биналарның, корылмаларның иң чик саны яки биеклеге;

4) җир кишәрлеге чикләрендә төзелешнең максималь проценты, ул җир кишәрлегенең бөтен мәйданына төзелергә мөмкин булган җир кишәрлегенең суммар мәйданының чагыштырмасы буларак билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентында билгеле бер территориаль зонага карата җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, шул исәптән аларның мәйданы, һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2-4 пунктларында каралган капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү билгеләнмәгән очракта,капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, әлеге территориаль зонага карата шәһәр төзелеше регламентында ук җир кишәрлекләренең иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре, рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары билгеләнергә тиеш түгел, дип күрсәтелә.

Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары 2 - 4 пунктларында күрсәтелгән күрсәткечләр белән беррәттән, шәһәр төзелеше регламентында капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең башка чик параметрлары да билгеләнергә мөмкин.

Һәр территориаль зонага карата күрсәтелгән үлчәмнәр һәм параметрлар, аларның ярашуы билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентларының таләпләре Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә барлык шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрен үтәү өчен мәҗбүри.

5 статья. Җирдән файдалану һәм төзелеш турында мәгълүматның ачыклыгы һәм һәркем файдалана алырлык булуы. Физик һәм юридик затларның җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашуы.

1. Әлеге Кагыйдәләр, аларның составына керүче барлык картографик һәм башка документларны да кертеп, барлык физик һәм юридик затлар, шулай ук хакимият һәм идарә органнары вазыйфаи затлары, шулай ук җирле үзидарә органнары тарафыннан шәһәр төзелеше эшчәнлеге турында законнарның үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашыручы органнар өчен ачык була.

2. Башкарма комитет әлеге кагыйдәләр белән танышу мөмкинлеген түбәндәге юллар белән тәэмин итә:

- җирле массакүләм мәгълүмат чараларында әлеге кагыйдәләрне бастырып чыгару,

- Әлеге кагыйдәләрне Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге сайтында яисә Әлмәт муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру.

3. Гражданнар гамәлдәге законнар һәм әлеге кагыйдәләр нигезендә җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча карарлар кабул итүдә катнашырга хокуклы.

4. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыруда гражданнарның, аларның берләшмәләренең һәм юридик затларның катнашу тәртибе Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары, Әлмәт муниципаль районының муниципаль һәм башка хокукый актлары, җирле үзидарә органнарының муниципаль һәм башка актлары белән билгеләнә.

6 статья. *Кагыйдәләрне бозу өчен җаваплылык.*

1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен физик һәм юридик затлар, шулай ук вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары нигезендә җаваплы булалар.

2 бүлек. *Җирдән файдалану һәм төзелешләр буенча барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрдә катнашучылар.*

7статья. *Объектлар һәм шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре субъектлары.*

1. Әлмәт муниципаль районының "Тайсуган авыл җирлеге" муниципаль берәмлеге территориясендә шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләре объектлары булып торалар:

- «Әлмәт муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 9-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән чикләрдә җирлек территориясе (Татарстан Республикасы законнары белән кертелгән үзгәрешләр белән);

«Тайсуган авыл җирлеге»муниципаль берәмлеге территориясе;

- җир кишәрлекләре;

- капиталь төзелеш объектлары.

2. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең субъектлары булып Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр, физик һәм юридик затлар тора.

2.1. Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары, муниципаль берәмлекләр исеменнән шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләрендә тиешенчә Россия Федерациясе дәүләт хакимияте органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары үз компетенцияләре чикләрендә чыгалар.

3. Шәһәр төзелеше мөнәсәбәтләренең барлык субъектлары Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәргә тиеш, алар нигезендә кабул ителгән законлы норматив хокукый актлар, техник регламентлар, төзелеш һәм башка махсус нормалар һәм кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы Советы, Әлмәт муниципаль районы башлыгы, Әлмәт муниципаль районы референдумында кабул ителгән әлеге кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы Уставы, хокукый актлар таләпләре,Әлмәт муниципаль районының Тайсуганавыл җирлеге уставы, Әлмәт муниципаль районының Тайсуганавыл җирлеге референдумында кабул ителгән хокукый актлар, Әлмәт муниципаль районының Тайсуганавыл җирлеге Советы һәм Әлмәт муниципаль районының Тайсуганавыл җирлеге башлыгы, шәһәр төзелеше эшчәнлеге һәм әлеге кагыйдәләр турындагы кануннар нигезендә кабул ителгән.

8 статья. Җирле үзидарәнең «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны гамәлгә ашыручы органнары һәм вазыйфаи затлары.

Әлмәт муниципаль районының «Тайсуганавыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә җирдән файдалану һәм төзелешне җайга салуны җирле үзидарәнең түбәндәге органнары һәм вазыйфаи затлары гамәлгә ашыра:

1) Әлмәт муниципаль районы башлыгы;

2) Әлмәт муниципаль районы Советы;

3) Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты.

Авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше документациясен әзерләү һәм җирдән файдалану, төзелешне җайга салу өлешендә җирле үзидарә органнары вәкаләтләре «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Әлмәт муниципаль районының Тайсуган авыл җирлеге Уставы, башка муниципаль хокукый актлар нигезендә билгеләнә.Җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча мөнәсәбәтләрне җайга салу өлкәсендә муниципаль районнарның җирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре проектын әзерләү һәм аларга үзгәрешләр кертү турында карар кабул итү;

2) территорияләрне планлаштыру документларын әзерләү турында карарлар кабул итү;

3) территорияләрне планлаштыру документларын раслау;

4) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен раслау, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертүне раслау;

5) шәһәр төзелешен проектлауның җирле нормативларын раслау;

6) капиталь төзелеш объектларыннан яисә җир кишәрлегеннән файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәтләр бирү турында карарлар кабул итү;

7) рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карарлар кабул итү;

8) төзелгән территорияләрне үстерү турында карарлар кабул итү;

кануннарда билгеләнгән тәртиптә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен резервлау турында карарлар кабул итү;

10) җирлекләр территорияләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү.

11) җирлекләр территорияләрендә урнашкан җир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын, бакча йортларын төзүне, реконструкцияләүне гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 51.1 статьясы 7 өлешенең 2 пунктында, 8 өлешенең 3 пунктында һәм 55 статьясы 19 өлешенең 5 пунктында каралган хәбәрнамәләрне җибәрү;

12) үз белдеге белән төзелгән яки рөхсәтсез корылманы җимерү турында карар кабул итү, яисә аны рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры китерү, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрендә, территорияне планлаштыру документларында яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән капиталь төзелеш объектлары параметрларына мәҗбүри таләпләр кую турында карар кабул итү,гражданнар законнарында каралган очракларда башка федераль законнарга (алга таба - билгеләнгән таләпләргә туры китерү), үз белдеге белән төзелгән корылманы җимерүне яисә аны Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очракларда билгеләнгән таләпләргә туры китерү.

13) максатчан билгеләнеш буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган җир кишәрлеген тартып алу турында карар кабул итү.

14) җирле үзидарәнең башкарма органнары карамагына гамәлдәге законнар нигезендә карый торган җирдән файдалану һәм төзелешнең башка мәсьәләләре.

9 статья.*Җирдән файдалану һәм төзелеш комиссиясе.*

1. Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының Әлмәт шәһәреннән һәм Татарстан Республикасы Әлмәт муниципаль районының авыл җирлекләреннән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү комиссиясе (алга таба - Комиссия) әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертүне тәэмин итү, килештерү һәм тикшерү максатларында төзелә,җирлек территорияләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәрне карау һәм әзерләү, шулай ук җирдән файдалану, төзелеш мәсьәләләрен хәл итү буенча тәкъдимнәр әзерләү өчен Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесе каршында даими эшләүче консультатив орган (алга таба - башкарма комитет җитәкчесе) булып тора.

2. Комиссия үз эшчәнлеген әлеге кагыйдәләр, Әлмәт муниципаль районы башкарма комитеты җитәкчесе раслаган комиссия турындагы нигезләмә нигезендә гамәлгә ашыра.

3. Комиссия:

- гавами тыңлаулар уздыруны оештыра;

- җир кишәрлегеннән яисә капиталь төзелеш объектыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;

- рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гаризаны карый;

- үзгәрешләр кертү турында яки үзгәрешләр кертү хакында тәкъдимнәрне кире кагу турында башкарма комитет җитәкчесенә тәкъдимнәр әзерли;

- әлеге Кагыйдәләрне гамәлгә ашыруга һәм куллануга бәйле муниципаль хокукый актлар, башка документлар проектларын әзерләүне оештыра;

- кирәкле мәгълүматны соратып ала;

- башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

10 статья. Иҗтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар.

1. Генерал план проектлары, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру, территорияне ызанлау, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектларына гражданнарның тормыш шартлары, җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектларының законлы мәнфәгатьләрен, хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларында, күрсәтелгән документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектларга, җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектларга гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәү максатларындакапиталь төзелеш объектларын (алга таба шулай ук әлеге статьяда - проектлар) муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты нигезендә һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезләмәләрен исәпкә алып, иҗтимагый фикер алышулар, гавами тыңлаулар үткәрелә, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында һәм башка федераль законнарда каралган очраклар керми.

2. Генераль планнарның проектлары, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре, территорияне планлаштыру, территорияләрне ызанлау, территорияләрнетөзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар буенча җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар булып әлеге проектлар әзерләнгән территориядә даими яшәүче гражданнар, әлеге территория чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләре һәм (яисә) аларда урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре, шулай ук күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарның хокук ияләре тора.

3. Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлыча рөхсәт ителгән төренә яисә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектлары буенча җәмәгать фикер алышуларында, гавами тыңлауларда катнашучылар, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карарлар проектларына рөхсәтне бирү турындагы карарлар проектлары буенча даими яшәүче гражданнар-чикләрендә җир кишәрлеге яисә әлеге проектлар әзерләнгән капиталь төзелеш объекты урнашкан территориаль зона чикләрендә даими яшәүче гражданнар, шушы территориаль зона чикләрендәге җир кишәрлекләренең һәм (яисә) аларда урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре, әлеге проектлар әзерләнгән җир кишәрлеге чикләрендә даими яшәүче гражданнар, мондый җир кишәрлекләренең яисә

аларда урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләре, капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокук ияләре,әлеге проектлар әзерләнгән, ә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 39 статьясы 3 өлешендә каралган очракта, шулай ук әлеге проектларны гамәлгә ашыру нәтиҗәсендә әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясау куркынычы янаган җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектларына хокук ияләре.

4. Иҗтимагый фикер алышулар үткәрү процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) иҗтимагый фикер алышуларның башлануы турында хәбәр итү;

2) җәмәгать фикер алышуларында каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (алга таба әлеге статьяда - сайт) һәм (яисә) дәүләт яисә муниципаль мәгълүмат системасында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәреннән файдаланып (алга таба шулай ук - Интернет» челтәре), яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталында (алга таба әлеге статьяда - мәгълүмати системалар) иҗтимагый фикер алышулар уздыруны тәэмин итүче проектны урнаштыру һәм мондый проект экспозициясен яисә экспозицияләрен ачуны;

3) иҗтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проект экспозициясен яисә экспозицияләрен үткәрү;

4) иҗтимагый фикер алышулар беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

5) иҗтимагый фикер алышулар нәтиҗәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

5. Гавами тыңлаулар үткәрү процедурасы түбәндәге этаплардан тора:

1) гавами тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү;

2) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны һәм аңа мәгълүмати материалларны рәсми сайтта урнаштыру һәм мондый проектның экспозициясен яисә экспозицияләрен ачу;

3) гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен яисә экспозицияләрен үткәрү;

4) гавами тыңлауларда катнашучылар җыелышын яисә җыелышларын үткәрү;

5) гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм рәсмиләштерү;

6) гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә әзерләү һәм бастырып чыгару.

6. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә түбәндәгеләр булырга тиеш:

1) җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект турында мәгълүмат һәм мондый проектка мәгълүмати материаллар исемлеге;

2) җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект буенча җәмәгать фикер алышуларын уздыру тәртибе һәм сроклары турында мәгълүмат;

3) иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле экспозициянең яисә проектның экспозицияләренең урыны, ачылышы датасы турында, мондый проектның экспозицияләрен яисә экспозицияләрен үткәрү сроклары, күрсәтелгән экспозицияләргә яисә экспозицияләргә яисә экспозицияләргә бару мөмкин булган көннәр һәм сәгатьләр турында мәгълүмат;

4) җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар тарафыннан җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами

тыңлауларда каралырга тиешле проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертү тәртибе, срогы һәм рәвеше турында мәгълүмат.

7. Иҗтимагый фикер алышулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук җәмәгать фикер алышуларында каралырга тиешле проект урнаштырылган сайт һәм аңа карата мәгълүмат материаллары яисә шундый проект һәм аңа мәгълүмати материаллар урнаштырылачак мәгълүмат системалары турында мәгълүмат булырга тиеш. Гавами тыңлаулар башлану турында хәбәрнамәдә шулай ук ачык тыңлауларда каралырга тиешле проект урнаштырылган сайт турында мәгълүмат, һәм аңа мәгълүмати материаллар, җыелыш яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның җыелышы яисә җыелышлары уздыру датасы, вакыты һәм урыны турында мәгълүмат булырга тиеш.

8. Иҗтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар башлану турында хәбәр итү:

1) иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект сайтында яисә мәгълүмат системаларында урнаштырылган көнгә кадәр җиде көннән дә соңга калмыйча, муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, шулай ук муниципаль хокукый актларда, башка массакүләм мәгълүмат чараларында каралган очракта, бастырып чыгарылырга тиеш;

2) җирле үзидарә органының иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру өчен вәкаләтле бинасы янында, гражданнар күпләп җыелган урыннарда һәм тиешле проектлар әзерләнгән территориядә урнашкан башка урыннарда һәм (яисә) территория зоналары һәм (яисә) әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән җир кишәрлекләре чикләрендә (алга таба - иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территория) җиһазландырылган мәгълүмат стендларында, иҗтимагый фикер алышуларда катнашучыларның күрсәтелгән мәгълүматтан яисә гавами тыңлаулардан файдалануын тәэмин итә торган башка ысулларда таратыла.

9. Иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны урнаштыру чорында һәм аңа мәгълүмати материаллар мондый проектның экспозициясе уздырыла. Экспозиция эше барышында экспозициягә килүчеләргә консультация бирү, проект турында мәгълүмати материаллар тарату оештырылырга тиеш, ул иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.Экспозициягә килүчеләрне консультацияләү иҗтимагый фикер алышулар яисә җирле үзидарә органының яисә үзе төзегән коллегиаль киңәшмә органының (алга таба - иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы) һәм (яисә) проектны эшләүче вәкилләр тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш.

10. Җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектны урнаштыру чорында һәм аңа мәгълүмати материаллар һәм мондый проект экспозицияләрен яисә экспозицияләрен уздыру чорында иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучылар мондый проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә хокуклы:

1) сайт яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (җәмәгать фикер алышулары үткәрелгән очракта);

2) гавами тыңлауларда катнашучыларның җыелышын яисә җыелышларын уздыру барышында язма яисә телдән рәвештә (гавами тыңлаулар үткәрелгән очракта);

3) иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы адресына язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә;

4) иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләрне исәпкә алу юлы белән.

11. Әлеге статьяның 15 өлешендә каралган очрактан тыш, тәкъдимнәр һәм искәрмәләр теркәлергә, шулай ук иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы тарафыннан мәҗбүри каралырга тиеш.

12. Җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар идентификация максатларында үзләре турында белешмәләр (фамилия, исем, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресын - физик затлар өчен тапшыра; исеме, төп дәүләт теркәве номеры, урнашу урыны һәм адресы-юридик затлар өчен) мондый мәгълүматларны раслый торган документлар белән.Тиешле җир кишәрлекләренә һәм (яисә) аларда урнашкан капиталь төзелеш объектларына һәм (яисә) күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга хокук ияләре булган җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар,шулай ук күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының бер өлеше булган шундый җир кишәрлекләре, капиталь төзелеш объектлары, биналар турында белешмәләр, күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрыннан һәм мондый җир кишәрлекләренә, капиталь төзелеш объектларына, күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының бер өлеше булган биналарга аларның хокукларын билгели яисә раслый торган башка документлар тапшыра.

13. Җәмәгать фикер алышуларында катнашучылар турында (фамилиясе, исеме, атасының исеме (булган очракта), туу датасы, яшәү (теркәү) урыны адресы - физик затлар өчен; исеме, төп дәүләт теркәү номеры, урнашу урыны һәм адресы - юридик затлар өчен) белешмәләрне раслаучы документлар тапшыру таләп ителми, әгәр әлеге затлар иҗтимагый фикер алышуларда каралырга тиешле проектка яисә мәгълүмат системаларының рәсми сайты яисә мәгълүмат системалары ярдәмендә (әлеге белешмәләрнең рәсми сайтта яисә мәгълүмат системаларында булуы шарты белән) кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән очракта. Шул ук вакытта белешмәләрне раслау өчен бердәм идентификация һәм аутентификация системасы файдаланылырга мөмкин.

14. Җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның шәхси мәгълүматларын эшкәртү 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы «Шәхси мәгълүматлар турында» Федераль законда билгеләнгән таләпләрне исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

15. Җәмәгать фикер алышуларында катнашучы тарафыннан дөрес булмаган белешмәләрне тапшыру факты ачыкланган очракта, тәкъдимнәр һәм искәрмәләр каралмый.

16. Иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проектка, җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның барысына да (шул исәптән иҗтимагый фикер алышулар уздырганда рәсми сайтка керү мөмкинлеген, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнең күпфункцияле үзәкләрендә һәм (яисә) Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары биналарында, аларга караган оешмаларда мәгълүмат системаларын бирү юлы белән) тигез файдалану мөмкинлеге тәэмин итәлә.

17. Сайт һәм (яисә) мәгълүмат системалары түбәндәге мөмкинлекләрне тәэмин итәргә тиеш:

1) иҗтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән тәкъдимнәр һәм искәрмәләрнең сайтта һәм (яисә) мәгълүмат системаларында чагылыш табуның тулылыгы һәм дөреслеген тикшергәндә;

2) иҗтимагый фикер алышулар нәтиҗәләре турында мәгълүмат тапшыру, иҗтимагый фикер алышуда катнашучылар саны.

18. Иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен әзерли һәм рәсмиләштерә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә:

1) иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен рәсмиләштерү датасы;

2) иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыру турында мәгълүмат;

3) иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар башлануы турында басылып чыккан хәбәрдә булган мәгълүмат, аны бастырып чыгару датасы һәм чыганагы;

4) җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәре һәм искәрмәләре кабул ителгән срок турында, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территория турында мәгълүмат;

5) җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучы һәм даими яшәүче, чикләрендә иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территориядә, җәмәгать фикер алышуларының, гавами тыңлауларның башка катнашучыларының тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен аерып.

19. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенә җәмәгать фикер алышуларында катнашучылар яисә гавами тыңлауларда катнашучылар турындагы белешмәләрне (фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), туу датасын, яшәү (теркәү) урынының адресын - физик затлар өчен; исемен, төп дәүләт теркәве номерын, тору урынын һәм адресын - юридик затлар өчен) үз эченә алган җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда катнашучылар исемлеге кушып бирелә.

20. Җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралган проектка кагылышлы тәкъдимнәр һәм искәрмәләр керткән җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларында катнашучы әлеге катнашучы керткән тәкъдимнәрне һәм кисәтүләрне үз эченә алган җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар беркетмәсеннән өземтә алырга хокуклы.

21. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсе нигезендә иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар оештыручы иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә әзерли.

22. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмәдә түбәндәгеләр күрсәтелергә тиеш:

1) иҗтимагый фикер алышулар нәтиҗәләре яисә гавами тыңлаулар турында бәяләмәне рәсмиләштерү датасы;

2) иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралган проект исеме, иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның саны турында белешмәләр;

3) иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсенең реквизитлары, аның нигезендә иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә әзерләнгән;

4) иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучыларның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен, иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда катнашучы һәм даими яшәүче гражданнарның тәкъдимнәренә һәм кисәтүләренә бүлеп, кертү тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелә торган территориядә даими яшәүче гражданнарның тәкъдимнәрен һәм искәрмәләрен карап тоту.Җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда берничә катнашучы тарафыннан бертөрле тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне гомумиләштерү рөхсәт ителә;

5) иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручының иҗтимагый фикер алышуларда катнашучылар тарафыннан кертелгән фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны исәпкә алуның максатка ярашлылыгы яисә максатка ярашсызлыгы турында дәлилләнгән тәкъдимнәре һәм иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре буенча нәтиҗәләр.

23. Иҗтимагый фикер алышулар һәм гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм сайтта һәм (яки) мәгълүмат системаларында урнаштырыла.

24. Муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән әлеге кодекс нигезләмәләре нигезендә билгеләнә:

1) проектлар буенча җәмәгатьчелек фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларын оештыру һәм уздыру тәртибе;

2) иҗтимагый фикер алышуларны яисә ачык тыңлауларны оештыручы;

3) җәмәгать фикер алышуларын яисә ачык тыңлауларны үткәрү вакыты;

4) сайт һәм (яки) мәгълүмат системалары;

5) иҗтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү урнаштырылган мәгълүмат стендларына карата таләпләр;

6) иҗтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның башлануы турында хәбәр итү формасы, иҗтимагый фикер алышуларның яисә гавами тыңлауларның беркетмәсен әзерләү һәм рәвеше, иҗтимагый фикер алышуларның яисә ачык тыңлауларның нәтиҗәләре турында бәяләмә әзерләү тәртибе һәм рәвеше;

7) иҗтимагый фикер алышуларда яки гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясен үткәрү тәртибе, шулай ук җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиешле проект экспозициясенә килүчеләргә консультация бирү тәртибе.

25. Иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары буенча җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулары башлану турында хәбәр итү басылып чыккан көненнән алып, җәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да ким булмаска тиеш.

3 бүлек. *Кагыйдәләр гамәлгә кергәнче барлыкка килгән күчемсез милектән файдалану хокуклары.*

11 статья. *Элек барлыкка килгән хокукларга кагылышлы гомуми нигезләмәләр.*

1. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче кабул ителгән «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең җирдән файдалану һәм төзелеш мәсьәләләре буенча муниципаль һәм башка хокукый актлары әлеге кагыйдәләргә каршы килми торган өлештә кулланыла.

2. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче, физик һәм юридик затларга бирелгән төзелешкә рөхсәтләр гамәлдә була.

3. Әлеге кагыйдәләрне гамәлгә керткәнче законлы нигезләрдә булган күчемсез милек объектлары яисә әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр керткәнче әлеге объектларга туры килмәгән очракта әлеге кагыйдәләргә туры килми.:

1) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән дип аталмаган куллану төренә (төрләренә) ия;

2) тиешле территориаль зоналар өчен рөхсәт ителгән дип исемләнгән файдалану төренә (төрләренә) ия, әмма тиешле объектларны урнаштыру каралмаган санитар-яклау зоналарында һәм су саклау зоналарында урнашкан;

3) әлеге Кагыйдәләрдә тиешле территориаль зоналарга карата билгеләнгән күрсәткечләрнең параметрлары кимрәк (җир кишәрлекләренең мәйданы һәм линия үлчәмнәре, төзелеш корылмаларының чикләре чигенеше) яисә күбрәк (төзелеш тыгызлыгы - биеклек/катлылык, төзелеш проценты, җир кишәрлегеннән файдалану коэффициенты) була.

4. Әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән күчемсез милек объектларыннан файдалану әлеге Кагыйдәләрнең 12 статьясы нигезендә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы 8-10 өлешләре белән билгеләнә:

1) Шәһәр төзелеше регламентына туры килми торган җир кишәрлекләре яисә капиталь төзелеш объектлары, рөхсәт ителгән файдалану төрләре, иң чик (минималь һәм (яисә) максималь күләмнәре һәм иң чик параметрлары аларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү срогы билгеләнмичә файдаланылырга мөмкин, моңа мондый җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалану кешенең тормышы яисә сәламәтлеге өчен куркыныч, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч булган очраклар керми;

2) Әлеге статьяның 4 өлешендәге 1 пунктчасында күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү мондый объектларны шәһәр төзелеше регламентына туры китерү юлы белән яисә аларның рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларына туры килмәвен киметү юлы белән генә гамәлгә ашырылырга мөмкин.Күрсәтелгән җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төрләрен үзгәртү аларны җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалануның шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән төрләренә туры китерү юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин;

3) Әлеге статьяның 4 өлеше 1 пунктчасында күрсәтелгән җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалану кеше гомере яисә сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохит, мәдәни мирас объектлары өчен дәвам иткән һәм куркыныч булган очракта, федераль законнар нигезендә мондый җир кишәрлекләрен һәм объектларны куллануны тыю салынырга мөмкин;

5. Җир кишәрлекләренең үз белдеге белән шөгыльләнүенә, үз белдеге белән эшләүче җир кишәрлекләреннән файдалануга, үз белдеге белән төзелешкә, үз белдеге белән төзелешләрдән файдалануга карата мөнәсәбәтләр гамәлдәге законнар белән җайга салына.

12 статья. *Кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милек объектларыннан файдалану һәм төзелеш үзгәрешләре.*

1. 11 статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән, шулай ук әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертелгәннән соң әлеге кагыйдәләргә туры килмәгән күчемсез милек объектлары аларны әлеге кагыйдәләргә туры китерү срогын билгеләмичә файдаланырга мөмкин.

Бер үк вакытта әлеге кагыйдәләргә дә, техник регламентларга да (билгеләнгән тәртиптә үз көченә кергәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар) туры килмәүче капиталь төзелеш объектларын төзиләр, ә алардан файдалану кешеләр тормышы һәм сәламәтлеге өчен, әйләнә-тирә мохит өчен, мәдәни мирас объектлары өчен куркыныч тудыра. Әлеге объектларга карата федераль законнар нигезендә аларны файдалануны дәвам итүне тыю булырга мөмкин.

2. Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган капиталь төзелеш объектларының алардан файдалануның төрләрен һәм интенсивлыгын, төзелеш параметрларын үзгәртү юлы белән гамәлгә ашырыла торган барлык үзгәрешләре әлеге кагыйдәләргә туры китерү юлы белән генә башкарыла ала.

Әлеге кагыйдәләрнең 11 статьясы 3 өлешенең 1, 2 пунктларында күрсәтелгән капиталь төзелеш объектларының мәйданын һәм төзелеш күләмен арттыру рөхсәт ителми. Әлеге объектларда җитештерү эшчәнлегенең күләмнәрен һәм интенсивлыгын, файдаланыла торган технологияне техник регламентлар белән билгеләнгән иминлек таләпләренә туры китермичә (ә алар үз көченә кергәнчегә кадәр - «Техник җайга салу турында» Федераль законга һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына каршы килми торган өлешендә норматив техник документлар) арттыру рөхсәт ителми.

Әлеге кагыйдәләрнең 11 статьясындагы 3 өлешенең 3 пунктында күрсәтелгән төзелеш параметрлары буенча әлеге кагыйдәләргә туры килми торган капиталь төзелеш объектлары (рөхсәт ителгән чикләр белән чагыштырганда мәйданнарны һәм биеклекләрне арттыра торган норматив чыгу, юл йөрү мөмкинлеген кыенлаштыручы яисә блоклаучы корылмалар) хуплана һәм кулланыла, бу гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәү дәрәҗәсен арттырмау шарты белән кулланыла.Төзелешкә рөхсәтләр нигезендә башкарыла торган күрсәтелгән объектларга карата гамәлләр мондый объектларның әлеге кагыйдәләргә туры килмәвен бетерүгә юнәлтелергә тиеш.

Әлеге кагыйдәләргә туры килми торган күчемсез милекне башка файдалануда файдалануның туры килми торган төрен үзгәртү рөхсәт ителми.

4 бүлек.*Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт. Төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга рөхсәт.*

13 статья. *Җир участогын яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалануга рөхсәт бирү.*

1.Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә (алга таба - файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү) рөхсәт бирү белән кызыксынган физик яисә юридик зат Комиссиягә файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гаризаны җибәрә. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турындагы гариза "Электрон имза турында" 2011 елның 6 апрелендәге 63-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба электрон имза куелган) таләпләре нигезендә электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә җибәрелергә мөмкин.

2. Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төренә рөхсәт бирү турында карар проекты Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган иҗтимагый фикер алышуларда яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Җир кишәрлеген яисә капиталь төзелеш объектын файдалануның рөхсәт ителгән төре әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясарга мөмкин булган очракта, җәмәгать фикер алышулары яки гавами тыңлаулар мондый тискәре йогынтыны куркыныч астына куйган җир кишәрлекләре һәм капиталь төзелеш объектлары хокук иясләре катнашында үткәрелә.

3. Иҗтимагый фикер алышуларны яисә гавами тыңлауларны оештыручы җир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган җир кишәрлекләреннән файдалануның рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыру турында хәбәрләр җибәрә, аңа карата әлеге рөхсәт соратыла торган җир кишәрлеге белән гомуми чикләре булган җир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларының хокук ияләренә,шушы рөхсәт соратып алына торган,һәм әлеге рөхсәт соратып алына торган капиталь төзелеш объектының бер өлеше булган биналарның хокукка ия булучыларына. Күрсәтелгән хәбәрләр кызыксынган затның шартлы рәвештә рөхсәт бирү турында гаризасы алынган көннән соң җиде эш көненнән дә соңга калмыйча җибәрелә.

4. Җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә бастырылганчы аларны уздыру турында муниципаль берәмлек халкына хәбәр иткән көннән алып җәмәгать фикер алышуларын яисә гавами тыңлауларын үткәрү вакыты муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм бер айдан да артмаска тиеш.

5. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турында карар проекты буенча җәмәгатьчелек фикер алышулары һәм гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, аларны район башлыгына җибәрә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән рекомендацияләр нигезендә район башлыгы мондый рекомендацияләр кергән көннән өч көн эчендә шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка мәгълүматны бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлек сайтында (муниципаль берәмлек сайты булганда) урнаштырыла.

7. Шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төренә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча җәмәгатьчелек фикер алышуларын яки

гавами тыңлауларын оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнарны мондый рөхсәтне бирү белән кызыксынган физик яки юридик зат түли.

8. Капиталь төзелеш объектының җир участогыннан яисә объектыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төре шәһәр төзелеше регламентына җәмәгать фикер алышулары яки физик яки юридик зат инициативасы буенча шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү белән кызыксынучы гавами тыңлаулар үткәргәннән соң җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү өчен билгеләнгән тәртиптә кертелсә, мондый затка шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә рөхсәт бирү турындагы карар иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрмичә генә кабул ителә.

9. Җирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә җирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелгән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кергәннән соң, мондый корылма урнашкан җир кишәрлегенә карата шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә аны сүткәнчегә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү очракларыннан тыш, рөхсәт ителми,әгәр әлеге хәбәрнамәне карау нәтиҗәләре буенча җирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кергән җирле үзидарә органына үз белдеге белән төзелгән билгеләрнең булмавы йә ирекле төзелешне җимерү турындагы дәгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә керүе хакында хәбәрнамә юлланган булса.

10. Физик яисә юридик зат шартлы рөхсәт ителгән файдалану төренә яисә мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турында карар суд тәртибендә ризасызлык белдерергә хокуклы.

14 статья.Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алу тәртибе.

1. Җир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән минималь күләмнәре йә конфигурация, төзелеш өчен яраксыз инженерлык-геологик яисә башка характеристикалары булган җир кишәрлекләренең хокук ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтләр алу өчен мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

1.1. Җир кишәрлекләре ияләре рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәтләр алырга хокуклы, әгәр мондый тайпылыш конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын бер яисә берничә иң чик параметрны бер мәртәбә үзгәртү, реконструкцияләү максатларында ун проценттан артмаган очракта.

2. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан читләшү, техник регламентлар таләпләрен үтәгәндә, аерым җир кишәрлеге өчен рөхсәт ителә.

3. Рөхсәт ителгән төзелешнең чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт алуда кызыксынган зат комиссиягә мондый рөхсәт бирү турында гариза җибәрә. Рөхсәт ителгән

төзелешнең чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы гариза электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә җибәрелергә мөмкин.

4. Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан читкә тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турында карар проекты, әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә торган җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда каралырга тиеш. Рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә рөхсәт бирү турындагы карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышуларны оештыру һәм үткәрү белән бәйле чыгымнар мондый рөхсәт бирү белән кызыксынучы физик яисә юридик зат йөртә.

5. Рөхсәт ителгән төзелешнең, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрларыннан тайпылуга рөхсәт бирү турында карар проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә нигезендә комиссия мондый фикер алышулар яисә тыңлаулар тәмамланган көннән алып унбиш эш көне эчендә мондый рөхсәт бирү турында яисә мондый рөхсәтне бирүдән баш тарту турында тәкъдимнәр әзерли һәм кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, күрсәтелгән тәкъдимнәрне җирле администрация башлыгына җибәрә.

6. Әлеге статьяның 5 өлешендә күрсәтелгән тәкъдимнәр кергән көннән алып җиде көн эчендә район башлыгы рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрларыннан тайпылуга, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүгә яисә, кабул ителгән карарның сәбәпләрен күрсәтеп, мондый рөхсәт бирүдән баш тартуга рөхсәт бирү турында карар кабул итә.

6.1. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан, дәүләт учреждениесеннән яисә җирле үзидарә органыннан рөхсәтсез төзелгән корылманы ачыклау турында җирле үзидарә органына хәбәр кергән көннән, мондый төзелеш урнашкан җирдә, аны җимергәнче яисә билгеләнгән таләпләргә туры китергәнче җир кишәрлегенә карата рөхсәт ителми, моңа җирле үзидарә органы тарафыннан әлеге хәбәрнамәне карау нәтиҗәләре буенча дәүләт хакимияте башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә җирле үзидарә органына тапшырылган очраклар керми, алар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә үз белдеге белән төзелгән корылманы җимерү турындагы дәгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карары законлы көченә кертелмәве турында хәбәрнамә юлланган.

7. Физик яки юридик зат рөхсәт ителгән капиталь төзелеш, реконструкция объектларының чик параметрларыннан читләштерүгә рөхсәт бирү яки мондый рөхсәт бирүдән баш тарту турындагы карарны суд тәртибендә бәхәсле дип игълан итәргә хокуклы.

5 бүлек . *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

15 статья. *Территорияне планлаштыру буенча документлар.*

1. Территорияне планлаштыру буенча документлар әзерләү территорияләрне тотрыклы үстерүне тәэмин итү, шул исәптән планлаштыру

структурасы элементларын бүлеп бирү, җир кишәрлекләре чикләрен билгеләү, капиталь төзелеш объектларын урнаштыру зоналары чикләрен билгеләү максатларында гамәлгә ашырыла.

2. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү территориаль планлаштыру документлары, җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре (линия объектларын урнаштыруны күздә тота торган территорияне планлаштыру документларын әзерләүдән тыш), урман хуҗалыгы регламенты, коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү, транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү, социаль инфраструктураны комплекслы үстерү, шәһәр төзелешен проектлау нормативлары, юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемалары, «Россия Федерациясендә юл хәрәкәтен оештыру турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» Федераль законның 11 статьясындагы1 өлешендә күрсәтелгән, инженерлык эзләнүләре материалларын һәм нәтиҗәләрен, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларының (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренең) бердәм дәүләт реестрына кертелгән мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, ачыкланган мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләрен, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зона чикләрен исәпкә алып, техник регламентлар, кагыйдәләр сводлары таләпләре нигезендәмахсус саклануч табигать территориясе турындагы нигезләмәләр нигезендә, юл хәрәкәтен оештыруның нәтиҗәлелеген тәэмин итү таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла, әгәр Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 10.2 өлешендә башкасы каралмаган булса.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү төзелгән яисә төзелергә тиешле территорияләргә карата гамәлгә ашырыла.

4. Территорияне планлаштыру документларының төрләре түбәндәгеләр:

1) территорияне планлаштыру проекты;

2) территорияне ызанлау проекты.

5. Чикләрендә территорияне комплекслы һәм тотрыклы үстерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру күздә тотылмаган, шулай ук линия объектларын урнаштыру планлаштырылмаган территориягә карата территорияне ызанлау проектын Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 2 өлешендә каралган максатларда әзерләү рөхсәт ителә.

6. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын әзерләү өчен нигез булып тора, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 41 статьясындагы 5 өлешендә каралган очраклар керми.

7. Территорияне планлаштыру проекты территорияне ызанлау проектын әзерләү өчен нигез булып тора, моңа әлеге статьяның 5 өлешендә каралган очраклар керми. Территорияне ызанлау проектын әзерләү территорияне планлаштыру проекты составында яисә аерым документ рәвешендә гамәлгә ашырыла.

16 статья. *Территорияне планлаштыру документларын әзерләү тәртибе.*

1. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы карарлар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 һәм 12.12 өлешендә күрсәтелгән очраклардан тыш, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органнары, Россия Федерациясе субъектының башкарма хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 2 - 4.2 һәм 5.2 өлешләрендә күрсәтелгән очраклардан тыш, территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы карар күрсәтелгән органнар инициативасы буенча яисә территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы физик яисә юридик затлар тәкъдимнәре нигезендә җирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән кызыксынган затлар территорияне планлаштыру документларын әзерләгән очракта, җирле үзидарә органы тарафыннан территорияне планлаштыру документларын әзерләү турында карар кабул итү таләп ителми.

2. Күрсәтелгән карар муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә мондый карар кабул ителгән көннән алып өч көн эчендә басылып чыгарга һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә җирлекнең рәсми сайтында (җирлекнең рәсми сайты булганда) урнаштырылырга тиеш.

3. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү турындагы карар басылып чыккан көннән алып физик яисә юридик затлар җирле үзидарә органына территорияне планлаштыру документларын әзерләү һәм тоту тәртибе турында үз тәкъдимнәрен тапшырырга хокуклы.

4. Территорияне планлаштыру документларының составы һәм эчтәлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы таләпләренә туры килергә тиеш, территориянең үзенчәлеген һәм анда планлаштырылган капиталь төзелеш объектларын урнаштыруны исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын әзерләү биремендә төгәлләштереләчәк.

5. Территорияне планлаштыру документларын әзерләү, күрсәтелгән органнар буйсынуындагы муниципаль (бюджет яисә автоном) учреждениеләр тарафыннан мөстәкыйль рәвештә йә алар җәлеп итә торган дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләрне сатып алулар өлкәсендәге контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә төзелгән дәүләт яисә муниципаль контракт контракты нигезендә дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны сатып алулар, башка затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 1.1 өлешендә каралган очраклар керми.Территорияне планлаштыру документларын әзерләү, шул исәптән федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тота торган документларны әзерләү физик яисә юридик затлар тарафыннан аларның акчалары исәбеннән гамәлгә ашырылырга мөмкин.

6. Территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары алар расланганчыга кадәр җәмәгать фикер алышуларында яисә гавами тыңлауларда һичшиксез каралырга тиеш. Территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проектына һәм (яисә) территорияне ызанлау проектына аларның аерым өлешләрен раслау юлы белән үзгәрешләр кертелгән очракта, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар мондый раслана торган өлешләргә карата үткәрелә

Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 43 статьясындагы 12 өлешендә һәм 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очракларда, шулай ук территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты түбәндәгеләргә

карата әзерләнгән очракта үткәрелми:

1) җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре приаэродром территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалануның чикләүләренә туры килгән очракта;

2) бакчачылык яисә яшелчәчелек белән шөгыльләнү өчен коммерциягә карамаган бакчачылык ширкәтенә бирелгән җир кишәрлеге чикләрендә территорияләр;

3) урман фонды җирләре чикләрендә линия объектларын урнаштыру территорияләре.

7. Территорияне планлаштыру проекты һәм территорияне ызанлау проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезләмәләрен исәпкә алып, 5.1 статьясында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

8. Җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә басылып чыккан көнгә кадәр муниципаль берәмлек уставы һәм (яисә) муниципаль берәмлек вәкиллекле органының норматив хокукый акты белән билгеләнә һәм кимендә бер ай һәм өч айдан артыграк була алмый.

9. Район башлыгы территорияне планлаштыру проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар беркетмәсен, территорияне ызанлау проектын һәм иҗтимагый фикер алышулар яки гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмәне исәпкә алып, территорияне планлаштыру документларын раслау турында карар кабул итә яисә мондый документларны кире кага һәм аны җәмәгать фикер алышулары яисә гавами тыңлаулар нәтиҗәләре турында бәяләмә басылып чыккан көннән егерме эш көненнән дә соңга калмыйча, ә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясы нигезендә иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар үткәрелмәгән очракта, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 46 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән срокта, эшләп бетерергә җибәрә.

10. Территорияне планлаштыру буенча расланган документлар (территорияне планлаштыру проектлары һәм территорияне ызанлау проектлары) муниципаль хокукый актларны, башка рәсми мәгълүматны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә, күрсәтелгән документларны раслаган көннән алып җиде көн эчендә бастырып чыгарылырга тиеш һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында (муниципаль берәмлекнең рәсми сайты булса) урнаштырылырга тиеш.

11. Урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыруны күздә тоткан территорияне планлаштыру проекты расланганчыга кадәр дәүләт хакимияте органы яисә җирле үзидарә органы белән, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен тартып алу турында карарлар кабул итүгә вәкаләтле орган белән килештерелергә тиеш.Территорияне планлаштыру проектын күрсәтелгән дәүләт хакимияте органы яисә җирле үзидарә органы белән килештерү предметы федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә җирле әһәмияттәге объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен планлаштыру проектында каралган чикләрдән гыйбарәт.

12.Федераль әһәмияттәге объектны, региональ әһәмияттәге объектны, муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектын урнаштыру максатларында яисә башка объектны җирлек, шәһәр округы чикләрендә урнаштыру максатларында әзерләнгән һәм раслау вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле җирле үзидарә органы тарафыннан гамәлгә ашырыла торган территорияне планлаштыру документлары расланганчыга кадәр әлеге җирлек башлыгы белән килештерелергә тиеш, моңа Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясы 22 өлешендә каралган очрак керми.Килештерү предметы күрсәтелгән объектларны планлаштырып урнаштыру чикләрендә күрсәтелгән объектларны урнаштыру планлаштырыла торган территориаль зоналар өчен билгеләнгән шәһәр төзелеше регламентларын (линия объектларыннан тыш) үтәү өлешендә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә туры килү, шулай ук территориянең коммуналь, транспорт, социаль инфраструктура объектлары белән тәэмин ителешенең факттагы күрсәткечләрен һәм күрсәтелгән объектларның халык өчен территориаль уңайлыкның факттагы күрсәткечләрен саклауны тәэмин итү.

Территорияне планлаштыру буенча күрсәтелгән документларны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә җирлек башлыгы мондый документларны раслауга вәкаләтле органга мондый документларны килештерүне яисә аны килештерүдән баш тартуны җибәрә.

13. Федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, җирле әһәмияттәге линия объектын планлаштыруга, реконструкцияләүгә бәйле рәвештә территорияне планлаштыруның расланган проекты нигезендә гамәлдәге линия объектын яисә линия объектларын реконструкцияләү кирәк булган очракта, гамәлдәге линия объектын яисә линия объектларын мондый реконструкцияләү территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проекты нигезендә гамәлгә ашырылырга мөмкин (гамәлдәге линия объектын яисә линия объектларын мондый реконструкцияләү өчен территорияне планлаштыру проектын эшләү таләп ителмәгән очраклардан тыш). Шул ук вакытта территорияне планлаштыруның күрсәтелгән проекты, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 22 өлешендә каралган очрактан тыш, федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, җирле әһәмияттәге линия объектын, җирле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру проектын раслау өчен вәкаләтле дәүләт хакимияте органы яисә җирле үзидарә органы белән килештерелергә тиеш. Мондый килештерүнең предметы булып гамәлдәге линия объектын яисә федераль әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү, региональ әһәмияттәге линия объектын, җирле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру проектында каралган планлаштырылган планлаштырылган урнаштыру зоналарының яисә линия объектларының чикләре тора. Территорияне планлаштыру проектын мондый килештерү срогы күрсәтелгән дәүләт хакимияте органына яисә җирле үзидарә органына кергән көннән алып унбиш эшчедән артып китә алмый.Шушы унбиш эш көне узганнан соң күрсәтелгән органнар федераль әһәмияттәге линия объектын, региональ әһәмияттәге линия объектын, җирле әһәмияттәге линия объектын планлаштыру, реконструкцияләү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслауга вәкаләтле дәүләт хакимияте органына яисә җирле үзидарә органына тапшырылмаган очракта, территорияне планлаштыруның әлеге проектына карата әлеге каршы килү килештерелгән дип санала.

14. Территорияне планлаштыру проектына линия объектын төзүне, реконструкцияләүне күздә тоткан үзгәрешләр кертелгән очракта, линия объектын һәм (яисә) сызыкча объект составына керүче капиталь төзелешнең планлаштырыла торган зонасы мәйданының ун процентын арттыруга яисә киметүгә бәйле, күрсәтелгән объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләрен төгәлләштерү зарурлыгына бәйле рәвештә, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.7 һәм 12.12 өлешләре нигезендә үзгәрешләр юнәлеше таләп ителми, үзгәрешләр кертү территорияне планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаган очракта, шулай ук үзгәрешләр кертү планлаштыру проектында каралган планлаштыру карарларына йогынты ясамаган һәм дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчемсез мөлкәт объектларын тартып алу зарурлыгына китермәгән очракта, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 45 статьясындагы 12.4 өлеше нигезендә килештерүгә.

15. Территорияне планлаштыру проекты, урнаштыру өчен дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләре алу рөхсәт ителә торган федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны яисә җирле әһәмияттәге объектларны урнаштыру каралган, физик яисә юридик затларга, дәүләт хакимияте органнарына яисә җирле үзидарә органнарына караган яисә бирелгән җир кишәрлекләрендә мондый объектларны урнаштыру планлаштырыла торган зоналары чикләрен билгеләү өлешендә эшләми, әгәр әлеге проектны раслаган көннән алып алты ел эчендә территорияне планлаштыру дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен мондый җир кишәрлекләрен тартып алу турында карар кабул ителмәгән булса.

6 бүлек. *Җир кишәрлекләрен резервлау һәм алу.*

17 статья. *Муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне резервлау.*

1. Җир кишәрлекләре милекчеләренең, җирдән файдаланучыларның, җир биләүчеләрнең, җир кишәрлекләрен арендага алучыларның хокуклары муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне резервлауга бәйле рәвештә чикләнергә мөмкин.

2. Муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне резервлау җир законнарында каралган очракларда, ә муниципаль милектәге һәм гражданнарга һәм юридик затларга бирелмәгән җирләрдә, шулай ук инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктура объектларын, оборона һәм иминлек объектларын урнаштыруга, махсус сакланылучы табигать территорияләрен төзүгә, сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, инфраструктура объектлары, махсус икътисадый зона объектларына урнаштыру планында һәм аңа якын территорияне тиешле матди-техник җиһазлауда каралган очракларда гамәлгә ашырыла. Җирләрне резервлау җир асты байлыкларыннан файдалану максатлары өчен кирәкле җир кишәрлекләренә карата да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләр өч елдан да артык булмаган вакытка резервланырга мөмкин. Муниципаль милектәге һәм гражданнарга һәм юридик затларга бирелмәгән, диңгез транспорты, эчке су транспорты, тимер юл транспорты, һава транспорты (шул исәптән һава хәрәкәтен оештыруның бердәм системасы объектлары), транспорт-күчеп утыру төеннәре һәм метрополитен объектларын төзү һәм реконструкцияләү, федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын, региональ әһәмияттәге, муниципальара әһәмияттәге,

җирле әһәмияттәге һәм дәүләт яисә муниципаль әһәмияттәге башка линия объектларын төзү һәм реконструкцияләү өчен егерме елга кадәр вакытка резервлау рөхсәт ителә.

4. Дәүләт яисә муниципаль ихтыяҗлар өчен җирләрне резервлау тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнә.

18 статья. *Муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен тартып алу.*

1. Җирле әһәмияттәге объектларны төзү, реконструкцияләү максатларында муниципаль ихтыяҗлар өчен җир кишәрлекләрен алу, күрсәтелгән объектлар территориаль планлаштыруның расланган документлары һәм территорияне планлаштыруның расланган проектлары белән каралган булса, рөхсәт ителә.

2. Муниципаль ихтыяҗлар өчен алына торган җир кишәрлекләре өчен түләү күләме, дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге һәм тартып алына торган җир кишәрлекләре урынына хосусый милеккә тапшырыла торган җир кишәрлекләренең базар бәясе, дәүләт яисә муниципаль милектәге җир кишәрлекләре урынына алына торган хокукларның базар бәясе, «Россия Федерациясендә бәяләү эшчәнлеге турында» 1998 елның 29 июлендәге 135-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, җир законнарында билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып билгеләнә.

3. Җир кишәрлекләрен һәм (яисә) аларда урнашкан күчемсез мөлкәт объектларын алар өчен милекчегә яисә башка күчемсез мөлкәткә алмаштыру юлы белән тартып алуны күздә тота торган күчемсез мөлкәтне тартып алу турындагы килешүгә карата сату-алу яисә мене турындагы граждан законнары кагыйдәләре кулланыла.

19 статья . *Халык алдындагы сервитутларны билгеләү.*

1. Ачык сервитут Россия Федерациясе Җир кодексының 39.38 статьясында каралган вәкаләтле башкарма хакимият органы яисә җирле үзидарә органы карары белән, гавами сервитут билгеләү турындагы үтенечнамә нигезендә (Россия Федерациясе Җир кодексының 39.39 статьясы) билгеләнә.

2. Дәүләт милкендәге яисә муниципаль милектәге җир кишәрлегенә карата сервитут билгеләү турындагы килешү граждан законнарында, Россия Федерациясе Җир кодексында, башка федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм, аерым алганда, түбәндәге очракларда төзелә:

1) җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалануга комачауламый торган линия объектларын, элемтә корылмаларын, махсус мәгълүмат билгеләрен һәм яклау корылмаларын урнаштыру;

2) тикшеренү эшләрен башкару;

3) җир асты байлыкларыннан файдалануга бәйле эшләр алып бару.

3. Россия Федерациясе Җир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 бүлекләрендә каралган максатларда гавами сервитут чикләре объектларны планлаштырып урнаштыру зоналары чикләре белән территорияне планлаштыру документлары нигезендә, ә инженерлык корылмаларын, автомобиль юлларын, тимер юлларны урнаштыру өчен территорияне планлаштыру документларын эшләү таләп ителмәгән очракта, тиешле саклау зоналары күләмнәреннән артмаган чикләрендә билгеләнә.

Ачык сервитутларның эш итү зоналарының чикләре шулай ук җир кишәрлекләренең һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларының дәүләт кадастр исәбе документларында күрсәтелә.

4. Ачык сервитут, Россия Федерациясе Җир кодексының 23 статьясындагы 7 пункты нигезләмәләрен һәм түбәндәге чикләүләрне исәпкә алып, гавами сервитут билгеләү турында үтенечнамәдә күрсәтелгән срокка билгеләнә:

1) Россия Федерациясе Җир кодексының 39.37 статьясындагы 1, 3 һәм 4 пунктчаларында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта ун елдан алып кырык тугыз елга кадәр;

2) Россия Федерациясе Җир кодексының 39.37 статьясындагы 2 пунктчасында каралган максатларда федераль, региональ яисә җирле әһәмияттәге транспорт инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү, ремонтлау;

3) Россия Федерациясе Җир кодексының 39.37 статьясындагы 5 пунктында каралган максатларда гавами сервитут билгеләнгән очракта бер елдан да артык булмаган вакытка.

20 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану.*

1. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы территорияләрдән һәм җир кишәрлекләреннән файдалану аларны закон нигезендә билгеләү белән билгеләнә.

2. Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенең шәһәр төзелеше зоналашуы картасында, территориаль зоналардан тыш, Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе дә күрсәтелергә мөмкин:

1) шәһәр төзелеше регламентлары Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган җир кишәрлекләре булган территорияләр;

2) шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләр (территорияләр) – махсус сакланыла торган табигать территорияләре җирләре, башка җирләр.

3) Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән территорияләрне, җир кишәрлекләрен шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында кире алу территорияне планлаштыру документларын эшләү зарурлыгын күздә тота, алар түбәндәгеләр:

- кызыл линияләрне теркәү, билгеләү, үзгәртү юлы белән күрсәтелгән территорияләрнең, җир участокларының, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрнең хокукый статусы тәэмин ителәчәк;

- күрсәтелгән территорияләрнең, җир участокларының төрле өлешләрен билгеләячәкләр.

7 бүлек.*Йомгаклау нигезләмәләре.*

21 статья. *Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибе.*

1. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасының, шәһәр төзелеше регламентларының яисә әлеге Кагыйдәләр текстының теләсә нинди үзгәрешләре әлеге Кагыйдәләр үзгәрешләре дип санала.

2. Әлеге Кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы мәсьәләне карау өчен түбәндәгеләр нигез була:

- җирлекнең генераль планына, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасына үзгәрешләр кертү нәтиҗәсендә барлыкка килгән җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасының туры килмәве;

- Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан вәкаләтле федераль башкарма хакимият органыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән срокларда үтәү өчен, шәһәр яны территориясендә билгеләнгән, җирдән файдалану һәм җирлек төзү кагыйдәләрендә рөхсәт ителгән, шәһәр яны территориясендәге күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләүләрен бетерү турында күрсәтмәләр, мәҗбүри башкарма хакимиятнең федераль органыннан килү;

- территориаль зоналар чикләрен үзгәртү, шәһәр төзелеше регламентларын үзгәртү турында тәкъдимнәр килү;

- шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында күрсәтелгән, әлеге зоналарның, территорияләрнең урнашу урыннары тасвирламасының күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында булган шәһәр төзелеше зоналары картасында күрсәтелгән территорияләрне, мәдәни мирас объектлары территорияләрен файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләренең урнашу урыны турында белешмәләрнең шәһәр төзелеше зоналары картасында күрсәтелгән, әлеге зоналарның, территорияләрнең урнашу урыннары тасвирламасында күрсәтелгән дәүләт реестрында күрсәтелгән белешмәләргә туры килмәве;

- шәһәр төзелеше Регламентында билгеләнгән чикләүләрнең тулысынча яки өлешчә федераль, региональ һәм җирле әһәмияттәге истәлекле урыннар территорияләре, территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләрендә урнашкан, мондый зоналар, территорияләр чикләрендә күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры килмәве;

- территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны билгеләү, үзгәртү, туктату, мәдәни мирас объекты территориясе чикләрен, федераль әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен, региональ әһәмияттәге тарихи җирлек территориясен билгеләү, үзгәртү.

3. Әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр комиссиягә җибәрелә:

- федераль башкарма хакимият органнары тарафыннан әлеге Кагыйдәләр федераль әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда;

- әлеге Кагыйдәләр региональ әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан;

- әлеге Кагыйдәләр муниципаль районның җирле әһәмияттәге капиталь төзелеш объектларының эшләвенә, урнашуына комачауларга мөмкин булган очракларда Әлмәт муниципаль районының җирле үзидарә органнары тарафыннан;

- җирлекнең, шәһәр округы территориясенең, авылара территорияләрнең тиешле территориясендә җирдән файдалануны һәм төзелешне җайга салу тәртибен камилләштерергә кирәк булган очракларда җирле үзидарә органнары тарафыннан;

- физик яисә юридик затлар тарафыннан инициатив тәртиптә яки әлеге Кагыйдәләрне, җир участокларын һәм капиталь төзелеш объектларын куллану нәтиҗәсендә нәтиҗәле файдаланмаса, аларның хокук ияләренә зарар китерә, җир кишәрлекләренең һәм капиталь төзелеш объектларының хакы кими, гражданнарның һәм аларның берләшмәләренең хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре гамәлгә ашырылмый торган очракларда;

- Россия Федерациясе тарафыннан төзелгән һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан кабул ителгән территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы яисә юридик зат;

- Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы, территорияне комплекслы үстерү турында карар кабул иткән җирле үзидарә органы, Россия Федерациясе субъекты төзегән һәм Россия Федерациясе субъекты кабул иткән территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыру максатларында территорияне комплекслы үстерү турында шартнамәне төзегән зат тарафыннан яисә территорияне комплекслы үстерү турында карарны гамәлгә ашыруны тәэмин итүче юридик зат тарафыннан.

4. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 31 статьясындагы 3.1 өлеше нигезендә федераль әһәмияттәге объектларны, региональ әһәмияттәге объектларны, муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектларын территориаль планлаштыру документларында каралган җирлек, шәһәр округы территорияләрендә (линия объектларыннан тыш) муниципаль районның җирле әһәмияттәге объектларын (линия объектларыннан тыш) урнаштыру мөмкинлеге тәэмин ителмәгән очракта, вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы, Россия Федерациясе субъекты башкарма хакимиятенең вәкаләтле органы, муниципаль районның вәкаләтле җирле үзидарә органы җирлек башлыгына, шәһәр округы башлыгына күрсәтелгән объектларны урнаштыруны тәэмин итү максатларында җирләрдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы таләпне җибәрә.

5. Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясы 2 өлешенең 3 - 6 пунктларында һәм 3.1 өлешендә каралган очракларда җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү максатларында, шулай ук конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән рөхсәт ителгән төзелешнең элек билгеләнгән чик параметрлары үзгәртелмәгән, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләгән һәм (яисә) рөхсәт ителгән төзелешнең бер яисә берничә чик параметры бер мәртәбә үзгәртелгән очракта, конкрет территориаль зона өчен шәһәр төзелеше регламентында билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, иҗтимагый фикер алышулар яисә гавами тыңлаулар уздыруның ун процентыннан артыгына, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында проектны әзерләү хакында карар кабул итү турындагы хәбәрне бастырып чыгару һәм Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 33 статьясындагы 4 өлешендә каралган комиссияне әзерләү таләп ителми.

6. Территорияне комплекслы үстерү турындагы карарны гамәлгә ашыру максатларында җирләрдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертелгән очракта, шул исәптән Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 30 статьясындагы 5.2 өлеше нигезендә, мондый үзгәрешләр территорияне комплекслы үстерү максатларында территорияне планлаштыру проектын раслаган көннән алып туксан көннән дә соңга калмыйча кертелергә тиеш.

7. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәреш кертү турында тәкъдимнәр кергән көннән алып егерме биш көн эчендә комиссия бәяләмә әзерли, анда җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яисә мондый тәкъдимне кире кагу сәбәпләрен күрсәтеп, кире кагу

хакында тәкъдимнәр кертелгән булырга тиеш, һәм ул бәяләмәне район башлыгына җибәрә.

8. Шәһәр яны территориясендә билгеләнгән күчемсез милек объектларыннан файдалану чикләренә туры китерүне күздә тоткан җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы закон проекты комиссия тарафыннан каралырга тиеш түгел.

9. Район башлыгы, комиссия Бәяләмәсендә булган тәкъдимнәрне исәпкә алып, егерме биш көн эчендә җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турында яки әлеге кагыйдәләргә үзгәреш кертү турында тәкъдимне кире кагу турында карар кабул итә һәм мондый карарның күчермәсен мөрәҗәгать итүчеләргә җибәрә.

10. Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләрне раслау җирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә үзгәрешләр кертү турындагы проект җирле үзидарәнең вәкиллекле органы утырышында якындагы утырыштан соң килүче утырышны уздыру көненнән дә соңга калмыйча каралырга тиеш.

11. Җирле үзидарә органына Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән дәүләт хакимияте башкарма органыннан, вазыйфаи заттан яисә җирле үзидарә органыннан үз белдекләре белән төзелешне ачыклау турында хәбәрнамәләр кергән көннән алып, җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренә территориаль зонага карата билгеләнүне күздә тоткан үзгәрешләр кертү рөхсәт ителми, чикләрендә шундый корылма урнашкан, җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан рөхсәт ителгән файдалану төре, рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү, мондый корылманың рөхсәт ителгән файдалану төре һәм параметрлары аның җимерелүенә кадәр яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерелгәнчегә кадәр, әлеге хәбәрнамәне карау нәтиҗәләре буенча җирле үзидарә органы тарафыннан дәүләт хакимиятенең башкарма органына, вазыйфаи затка, дәүләт учреждениесенә яисә Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 55.32 статьясындагы 2 өлешендә күрсәтелгән һәм әлеге хәбәрнамә кергән җирле үзидарә органына күрсәтелгән очраклардан тыш, ирекле төзелеш билгеләре булмау яисә ирекле корылманы җимерү турындагы дәгъваларны канәгатьләндерүдән баш тарту яисә билгеләнгән таләпләргә туры китерү турындагы суд карарының законлы көченә керүе хакында хәбәрнамә юллана.

22 статья. *Кагыйдәләрне гамәлгә кертү турында.*

1. Әлеге кагыйдәләр муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару өчен билгеләнгән тәртиптә аларның рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Җирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләренең расланган кагыйдәләре территориаль планлаштыруның федераль дәүләт мәгълүмат системасында күрсәтелгән кагыйдәләрне раслаганнан соң ун көннән дә соңга калмыйча урнаштырылырга тиеш.

2. Кагыйдәләр юридик көчкә ия булган хокукый актларга каршы килми торган өлешендә гамәлдә.

IIӨЛЕШ. *ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕН ЗОНАЛАШТЫРУ КАРТАСЫ. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ФАЙДАЛАНУ БУЕНЧА МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР КАРТАЛАРЫ*

8 бүлек. *Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы.*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында:

1) территориаль зоналар билгеләнде,

2) территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар күрсәтелде;

3) гомуми файдаланудагы төп территорияләр (парклар, скверлар, бульварлар) һәм җирләр (аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми – аеруча саклаулы табигать территорияләре, урман фонды җирләре, су фонды җирләре һәм башкалар) чагылырга мөмкин.

Гомуми файдаланудагы төп территорияләргә һәм аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җирләргә карата әлеге Кагыйдәләрнең 13 бүлегендә күрсәтелгән мәгълүмат билгеләнергә мөмкин.

23 статья. *Әлмәт муниципаль районының «*Тайсуган *авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше зоналаштыру картасы.*

1. Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелешен зоналаштыру картасы әлеге Кагыйдәләрнең составы булып тора, анда территориаль зоналар чикләре билгеләнә, шулай ук территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре күрсәтелә.

2. Территориаль зоналарның чикләре һәр җир участогының, җир законнары нигезендә, территориаль зоналар чикләрен кисеп чыгарга мөмкин булган җир кишәрлегеннән тыш, бер Территориаль зонага гына каравы таләпләренә җавап бирергә тиеш.

3. Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территорияләрне файдалануның аерым шартлары булган зоналарның чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре мәҗбүри рәвештә күрсәтелә. Күрсәтелгән зоналарның чикләре аерым карталарда күрсәтелә ала.

4. Территория зоналары чикләре түбәндәгеләрне исәпкә алып билгеләнә:

- җир кишәрлекләреннән гамәлдәге һәм планлаштырылган файдалануның төрле төрләренең бер территориаль зонасы чикләрендә яраштыру мөмкинлекләре;
- Тайсуган авыл җирлегенең генераль планы, Әлмәт муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы белән билгеләнгән функциональ зоналарның һәм аларның планлаштырылган үсеш параметрларының;
- Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында билгеләнгән территориаль зоналарны;
- территория файдалану планлаштыру и җирдән файдалану;
- территориаль планлаштыру документлары һәм территорияне планлаштыру документлары нигезендә төрле категориядәге җирләрнең чикләре планлаштырыла торган үзгәрешләр;
- катнаш җир кишәрлекләрендә урнашкан капиталь төзелеш объектларына зыян китерү мөмкинлеген булдырмау.

5. Территория зоналарының чикләре түбәндәгечә билгеләнә:

- магистральләр, урамнар, машиналар линиясенә капма-каршы юнәлештәге транспорт агымнарын аерып тора

- җирлек чикләре;
- кызыл сызыкларга;
- җир кишәрлекләре чикләренә;
- табигать объектларының табигый чикләре;
- башка нигезле чикләр.

6. Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре, мәдәни мирас объектлары территорияләре чикләре, Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә торган, территориаль зоналар чикләре белән туры килмәскә дә мөмкин.

7. Әлеге Карталарның II өлешендә санап үтелгән берничә җир кишәрлегенә, күчемсез мөлкәтнең башка объектларына һәр карта буенча шәһәр төзелеше регламентлары кулланыла.

8. Әлеге картада чагылдырылган мәгълүмат шәһәр төзелешен зоналаштыру карталарының этаплап әзерлеген һәм фрагментларын кабул итүне исәпкә алып кулланыла.

9 бүлек. *Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы әлеге Кагыйдәләрнең состав график өлеше булып тора, аларда территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар чикләре күрсәтелә. Әлеге карталарда чагылдырылган мәгълүмат:

- җитештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары;
- үләт базларының санитар-яклау зоналары;
- автомобиль юлларының санитария өзеклекләре;
- өске су объектларының су саклау зоналары;
- өске су объектларының яр буе яклау полосалары;
- өске су объектларының яр буе полосалары;
- эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары поясы;
- Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларының санитар саклау зоналары поясы;
- III пояс эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасы;
- файдалы казылмалар ятмалары.

24 статья. *«*Тайсуган *авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы.*

«Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы» кушымтасы, анда түбәндәгеләр сайлап алынган:

1. СанПим 2.2.1/2.1.2.1.2.1.1200-03 нигезендә билгеләнгән җитештерү объектларының һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе», предприятиеләрнең анкета мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән.
2. Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрендәге 626 номерлы боерыгы белән расланган Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең Ветеринария

кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән үләт базларының санитар-яклау зоналары.

3. 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» нигезендә санитар автомобиль юллары өзеклекләре.
4. Су саклау зоналары, яр буе яклау зоналары һәм өске су объектларының яр буе полосалары:

- Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә алып барыла торган су объектлары Дәүләт реестрына кертелгән;
- размерлары Россия Федерациясе Су кодексының 6 һәм 65 статьяларында билгеләнгән.

5. Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары «Су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы сууткәргечләрне санитар саклау зоналары " 2.1.4.1110-02 СанПиН нигезендә билгеләнгән.
6. Файдалы казылма ятмалары чикләре җир асты байлыкларыннан файдаланучыларның мәгълүматлары нигезендә билгеләнгән.

Статья 25. *Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу зоналары картасы.*

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләр гамәлдә булган зоналар картасында мәдәни мирас объектларын саклау зоналары бирелергә мөмкин.

Мәдәни мирас объектларын саклау шартлары буенча чикләүләрнең гамәлдә булу чикләре аларны эшләгән саен һәм аларга рәсми расланган документлар статусын бирү буенча тиешле карталарда теркәлә, аларга үзгәрешләр кертү тәртибендә әлеге Кагыйдәләргә кертелә.

III ӨЛЕШ . ШӘҺӘР ТӨЗЕЛЕШЕ РЕГЛАМЕНТЛАРЫ.

10 бүлек. *Күчемсез милекне рөхсәт ителгән файдалану төрләре һәм параметрлары өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.*

26 статья.*Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында билгеләнгән территориаль зоналарның төрләре.*

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында территориаль зоналарның түбәндәге төрләре бирелгән:

Обозначения	Наименование территориальных зон
	ЖИЛЫЕ ЗОНЫ
Ж-1	Шәхси торак йортлар төзү зонасы
	Перспектив торак төзелеше зонасы
ОД-1	ИҖТИМАГЫЙ-ЭШЛЕКЛЕ ЗОНАЛАР
	Күпфункцияле иҗтимагый-эшлекле зона
ПК-1	ҖИТЕШТЕРҮ-КОММУНАЛЬ ЗОНАЛАРЫ
	АВЫЛ ХУҖАЛЫГЫ БИЛГЕЛӘНЕШЕНДӘГЕ ЗОНАЛАР
СХ-1	Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы
СХ-2	Бакчачылык һәм дача участоклары зонасы

	ИНЖЕНЕРЛЫК-ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫ ЗОНАСЫ
ИТ-1	Инженерлык инфраструктурасы зонасы
ИТ-2	Транспорт инфраструктурасы зонасы
	РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЕШТӘГЕ ЗОНАЛАР
Р-1	Рекреацион территорияләр зонасы
Р-2	Табигый ландшафтлар зонасы
	МАХСУС БИЛГЕЛӘНЕШТӘГЕ ЗОНАЛАР
СН-1	Махсус билгеләнештәге Зона
СН-2	Үләт базын урнаштыру зонасы

Шәһәр төзелеше регламентлары. Торак зоналар.

1. Торак зоналар күп катлы торак йортлар, кече һәм урта катлы торак йортлар, шәхси торак йортлар төзү өчен каралган.

Ж1. Шәхси торак йортлар төзү зонасы.

1 нче номерлы индивидуаль торак төзелеше зонасы җирле әһәмияттәге минималь рөхсәт ителгән хезмәтләр җыелмасы белән аерым торучы һәм блокланган индивидуаль торак йортлардан (коттеджлардан) торак районнарны формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең атамасы җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирламасы	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең атамасы җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирламасы	Код
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (өч катлы, биеклеге егерме метрдан да артмаган җир өсте катлары саны белән аерым тора торган бинаны) урнаштыру, ул гражданнар тарафыннан мондый бинада яшәү белән бәйле көнкүреш һәм башка ихтыяҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән, мөстәкыйль күчемсез милек объектларына бүлү өчен билгеләнмәгән бүлмәләрдән һәм ярдәмче куллану бүлмәләреннән тора); авыл хуҗалыгы культураларын үстерү; шәхси гаражлар һәм хуҗалык корылмалары урнаштыру	2.1
Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен	Рөхсәт ителгән куллану төре тасвирламасында күрсәтелгән торак йортны урнаштыру, 2.1 код белән;	2.2

	авыл хуҗалыгы продукциясе җитештерү; гараж һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; авыл хуҗалыгы терлекләрен тоту	
Блокланган торак төзелеше	Күрше торак йортлар (катлар саны өчтән дә артмаган) белән бер яки берничә уртак дивар (катлар саны уннан да артмаган) булган торак йортны урнаштыру, аларның һәркайсы бер гаиләнең яшәү өчен билгеләнгән, күрше йорт яки күрше йортлар белән тыкшынмыйча гына, аерым җир кишәрлегендә урнашкан һәм гомуми файдаланудагы территориягә чыгу мөмкинлегенә ия (блокланган төзелештәге торак йортлар).;декоратив һәм җиләк-җимеш агачлары, яшелчә һәм җиләк-җимеш культуралары үрчетү; шәхси гаражлар һәм башка ярдәмче корылмалар урнаштыру; спорт һәм балалар мәйданчыклары, ял итү мәйданчыклары булдыру;	2.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, җылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, сууткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ биналары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү, балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре, белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән укучыларны физик культура белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналар,	3.5.1

	спорт корылмалары урнаштыру, спорт белән шөгыльләнү	
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Азкатлы торак төзелеше	азкатлы күпкатлы йортларны урнаштыру (4 катка кадәр биеклектәге күпфатирлы йортлар, мансарныкын да кертеп); спорт һәм балалар мәйданчыкларын, ял итү мәйданчыкларын төзекләндерү; торак төзелешенә хезмәт күрсәтү объектларын азкатлы күпфатирлы йортның гомуми мәйданы 15 % тәшкил итсә, төзелеп беткән һәм төзелгән-төзекләндерелгән биналарында урнаштыру.	2.1.1
Социаль хезмәт күрсәтү йортлары	Картлар йортларын, балалар йортларын, йорт-ларын, йорт-җирсез гражданнар өчен куну пунктларын урнаштыру; күченеп килергә мәҗбүр булганнарны, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм хезмәтләре, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнарны туендыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яисә пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча, шулай ук коммерциягә карамаган иҗтимагый оешмалар: коммерциягә карамаган фондлар, хәйрия оешмалары, кызыксынулар буенча клублар урнаштыру өчен урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатория-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (поликлиникалар, фельдшерлык пунктлары, сәламәтлек	3.4.1

	саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр) урнаштыру	
Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләрне, гыйбадәт кылу йортларын, синагогларны) урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затлар, дин әһелләре һәм дин әһелләре даими булу урыны өчен билгеләнгән биналарны дини хезмәт башкаруга бәйле рәвештә, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йорты, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар) гамәлгә ашыру өчен урнаштыру	3.7.2
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын хайваннарны тотудан башка урнаштыру	3.10.1
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	Биналарда һәм корылмаларда спорт клублары, спорт заллары, бассейннар, физкультура-савыктыру комплекслары урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар (физкультура мәйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уены өчен кырлар) урнаштыру	5.1.3
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, җитештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар	4.9

	белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру һәм саклау өчен	
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, җир өсте һәм җир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, иярченле элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын да кертеп, урнаштыру кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлегендә каралган элемтә, радиотапшырулар, радиотапшырулар, телевидение һәм телевидение объектларын урнаштыру, 3.1.1, 3.3.3.	6.8

Җир участокларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең чикле параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте		
		Шәхси торак төзелеше /шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару	Блокировкалы торак төзелеше (блокланган йортта бер гаиләгә торак берәмлеге)	Рөхсәт ителгән төзүченең башка төрләре өчен
Җир кишәрлекләренең иң чик параметрлары				
Минималь мәйдан	кв.м	1000/1000	1000	1
Максималь мәйдан	кв.м	5000/5000	5000	5000
Урам (юл йөрү) фронты буйлап минималь киңлек	м	12	6	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары				
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы	%	50/40	60	н/у

параметрлары				
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары	м	5	5	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары	м	а) 1-мәҗбүри булганда, брандмауэрной дивары; б) 3-башка очракларда	0 (блоклы торак йортта индивидуаль блок төзү өчен төзелгән яисә билгеләнгән җир кишәрлеге белән чиктәш җир кишәрлегенең Ян чигеннән); 1 (янгынга каршы стенаның тиешле дәрәҗәдәге булуы мәҗбүри булганда); 3 (башка очракларда)	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары	м	3	3	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары	м	18/18	18	н/у
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары	м	2	2	н/у

Искәрмә 1. Таблицада тәкъдим ителгәннәрдән 5% чикләрендә параметрлар тайпылышлары рөхсәт ителә.

Искәрмә 2. Шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару өчен, блокланган торак төзелеше өчен, җир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәге шарт белән, чигенүләр таблицасында тәкъдим ителгән җир кишәрлекләренең ян һәм арткы чикләреннән түбәндәгеләрдән тайпылышлар рөхсәт ителә:

-күрсәтелгән кире кагуларга җир кишәрлекләре хуҗаларының үзара

ризалыгы бар;

- төп корылмалар (торак йортлар) арасындагы ераклык 6 метрдан артып китә яки ярдәмче корылмалар (хуҗалык корылмалары, гаражлар һ.б. арасындагы ераклык тигез.(шулай ук ярдәмче корылмаларны блоклау рөхсәт ителә);

- күрше җир участокларында урнашкан корылмалар арасында янгынга каршы норматив аралар саклана.

3 нче искәрмә. Башка таләпләр:

Кечкенә ераклыклар:

2 - 3 кат биеклектәге торак биналарның озын яклары арасында: кимендә 15 м;

4 кат биеклектәге торак йортларның озын яклары арасында: ким дигәндә 20 м;

балалар уеннары өчен мәйданчыктан алып торак биналарга кадәр - 12 м;

өлкәннәр өчен ял итү мәйданчыгыннан - 10 м;

автомобиль кую мәйданчыкларыннан - 10 м;

спорт белән шөгыльләнү өчен 10 метрдан 40 метрга кадәр мәйданчыктан;

хуҗалык максатлары өчен мәйданчыктан - 20 м;

калдыклар өчен контейнерлар булган мәйданчыклардан алып торак йортлар, балалар учреждениеләре участоклары чикләренә кадәр, яшелләндерелгән мәйданчыклар - кимендә 50 м, әмма 100 м дан артык түгел.

Автомобиль транспортын саклау урыннарыннан тыш, урамнар ягыннан булышу корылмаларын урнаштыру рөхсәт ителми.

Әлеге таблицада җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, СНиП, СанПиН һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Иҗтимагый-эшлекле зоналар.

Иҗтимагый - эшлекле зоналар сәламәтлек саклау, мәдәният, сәүдә, җәмәгать туклануы, социаль һәм коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, эшкуарлык эшчәнлеген, урта һөнәри һәм югары һөнәри белем бирү мәгариф учреждениеләрен, административ, фәнни-тикшеренү учреждениеләрен, культура биналарын, автомобиль транспорты стоянкаларын, эшлекле, финанс билгеләнешендәге объектларны, гражданнарның тормыш эшчәнлеген тәэмин итүгә бәйле башка объектларны урнаштыру өчен билгеләнгән.

ОД-1. *Күпфункцияле иҗтимагый-эшлекле зона.*

Иҗтимагый-эшлекле зона җирлек үзәкләрен формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән, анда халыкның көндәлек һәм даими ихтыяҗларын канәгатьләндерүгә юнәлдерелгән коммерциячел һәм хезмәт күрсәтүче функцияләрнең киң спектры бар һәм мәдәният, сәүдә, җәмәгать туклануы, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын, шулай ук мәгариф учреждениеләрен, гыйбадәт биналарын урнаштыру өчен билгеләнгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код

Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтүне тәэмин итүче оешмаларның административ бинаалары	Коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затларны кабул итү өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.1.2
Халыкка социаль ярдәм күрсәтү	Психологик һәм түләүсез юридик ярдәм, социаль, пенсия һәм башка хезмәтләр (халыкны эш белән тәэмин итү хезмәте, аз керемле гражданнарны тукландыру пунктлары) өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру (аларда гражданнарны социаль ярдәм күрсәтү һәм социаль яки пенсия түләүләрен билгеләү мәсьәләләре буенча кабул итү, шулай ук иҗтимагый коммерцияле булмаган оешмаларны: коммерцияле булмаган фондларны, хәйрия оешмаларын, мәнфәгатьләр буенча клубларны урнаштыру	3.2.2
Элемтә хезмәтләре күрсәтү	Почта, телеграф, шәһәрара һәм халыкара телефон элемтәсе хезмәтләре күрсәтү пунктларын урнаштыру өчен билгеләнгән биналарны урнаштыру	3.2.3
Кунакханә хезмәте күрсәтү	Эшмәкәрлек файдасын алу максатыннан файдаланыла торган кунакханәләрне, шулай ук аларда вакытлыча яшәү өчен торак урыны бирүдән файдалану өчен кулланыла торган башка биналарны урнаштыру	4.7
Көнкүреш хезмәте күрсәтү	Халыкка яки оешмаларга көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (вак-төяк ремонт остаханәләре, ателье, мунча, чәчтарашханә, кер юу, химчистка, җирләү бюролары)	3.3
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Һөнәри белем һәм белем бирү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (һөнәри техник училищелар, колледжлар, сәнгать, музыка училищелары, белем җәмгыятьләре,	3.5.2

	институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү буенча оешмалар һәм белем бирү һәм белем бирү буенча эшчәнлек алып баручы башка оешмалар, шул исәптән укучылар физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән бианалар, спорт корылмалары)	
Мәдәни-ял итү эшчәнлеге объектлары	Музейларны, күргәзмә залларын, сәнгать галереяларын, мәдәният йортларын, китапханәләрне, кинотеатрларны һәм кинозалларны, театрларны, филармонияләрне, концерт залларын, планетарийларны урнаштыру	3.6.1
Дәүләт идарәсе	Дәүләт органнары, дәүләт пенсия фонды, җирле үзидарә органнары, судлар, шулай ук аларның эшчәнлеген турыдан-туры тәэмин итүче яки дәүләт һәм (яки) муниципаль хезмәтләр күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.8.1
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру максаты белән: дәүләт яки муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтүгә бәйле булмаган идарә итү эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)вакытында товарны тапшыруны таләп итмәгән килешүләрне башкаруны тәэмин итү максатларында, капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.1
Фәнни тикшеренүләр үткәрү	Фәнни эзләнүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр үткәрү өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт Фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре	3.9.2
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Банк һәм иминият эшчәнлеге	Банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче оешмаларны урнаштыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.5
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннарын	4.6

	(рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	
Күңел ачу чаралары	Күңел ачу чараларын, сәяхәтләрне оештыру, дискотекалар һәм бию мәйданчыклары, төнге клублар, аквапарклар, боулинг, аттракционнар һ. б. урнаштыру, уен автоматлары (комарлы уеннар өчен файдаланыла торган уен җиһазларыннан тыш), уен мәйданчыклары урнаштыру	4.8.1
Биналарда спорт белән шөгыльләнүне тәэмин итү	Спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндерү комплексларын биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар урнаштыру (физкультура мәйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән хезмәт булган капиталь төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданнар оборонасы объектларыннан тыш	8.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, җылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, суүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем	Мәгариф, мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү, балалар ясле, балалар бакчалары, мәктәпләр, лицейлар, гимназияләр, сәнгать, музыка мәктәпләре,	3.5.1

	белем бирү түгәрәкләре һәм башка оешмалар, шул исәптән тәрбия, мәгариф һәм белем бирү буенча эшчәнлек алып баручы биналар, спорт корылмалары урнаштыруфизик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче балалар, спорт белән шөгыльләнү	
Амбулатор ветеринария хезмәте күрсәтү	Ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.10.1
Базарлар	Капиталь төзелеш объектларын, даими яки вакытлыча сәүдә итүне оештыру өчен билгеләнгән корылмаларны (ярминкә, базар, базар) урнаштыру, һәр сәүдә урыны 200 кв. метрдан артык сәүдә мәйданы булмавын исәпкә алып;	4.3
Сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-күңел ачу үзәкләре (комплекслар)	Гомуми мәйданы 5000 кв. м. булган капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, товарлар сатуны һәм (яки) хезмәт күрсәтүне башкаручы бер яки берничә оешманы урнаштыру, рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеге 4.5 - 4.8.2 кодлары нигезендә; гаражларны һәм (яки) сәүдә үзәгенә килүчеләр өчен автомобильләр кую урыннарын урнаштыру	4.2
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хаҗиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар)гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Автомобиль ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую	4.9

	һәм саклау өчен	
Транспорт чараларын ягулык салу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләрне юл сервисы объектлары буларак җәмәгать тукלануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.1
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, җир өсте һәм җир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын урнаштыру, 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш	6.8

Җир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Җир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь мәйдан	кв.м	1
Максималь мәйдан	кв.м	50000
Җир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда).)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Искәрмә 1. Башка таләпләр:
Кечкенә аралар:

мәктәпкәчә һәм гомуми белем бирү учреждениеләре өчен кишәрлекнең алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 10 м;

стационар белән дәвалау учреждениеләре өчен участокның алгы чигеннән төп төзелешкә кадәр - 30 м;

стационары һәм башка иҗтимагый һәм торак биналары булган дәвалау учреждениесе арасындагы ераклык кимендә 50 м.

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СНиП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Җитештерү һәм коммуналь зоналары.

ПК-1. IV-V сыйныфлы хәвефлектәге җитештерү-коммуналь объектлар зонасы.

ПК-1 куркынычлыгының IV-V класслы җитештерү-коммуналь объектлары зонасы IV-V класслы куркынычлылык булган, 100 м һәм 50 м санитар-яклау зоналары булган коммуналь-җитештерү предприятиеләрен һәм склад базаларын формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән. Җитештерү эшчәнлеген алып баручы коммерция хезмәтләренең киң спектры рөхсәт ителә. Бердәм зонада күчемсез милекне рөхсәт ителгән файдалануның төрле төрләрен яраштыру норматив санитар таләпләрне үтәгәндә генә мөмкин.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең атамасы җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирламасы	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең атамасы җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре тасвирламасы	Код
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Авыр сәнәгать	Тау-баету һәм тау-эшкәртү, металлургия, машина төзелеше сәнәгатенә капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, шулай ук суднолар төзелеше, авиатөзелеш, вагоннар төзү продукциясен әзерләү һәм ремонтлау,машина төзелеше, станоклар төзелеше, шулай ук эксплуатацияләү өчен сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган башка шундый сәнәгать предприятиеләре, сәнәгать объекты рөхсәт ителгән файдалануның башка төренә караган очраклардан тыш.	6.2
Автомобиль төзелеше сәнәгате	Транспорт чаралары һәм җиһазлар җитештерү, автомобильләр җитештерү, автомобиль кузовлары җитештерү, прицеплар, ярымприцеплар һәм бер яисә	6.2.1

	берничә төр транспорт йөртү, автомобильләр һәм аларның двигательләре өлешләрен җитештерү өчен билгеләнгән контейнерлар җитештерү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	
Җиңел сәнәгать	Текстиль, фарфор-фаянс, электрон сәнәгать өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	6.3
Фармацевтика сәнәгате	Фармацевтика производствосы өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, шул исәптән сак яисә санитар-яклау зоналарын билгеләү каралган объектларны урнаштыру	6.3.1
Азык-төлек сәнәгате	Азык-төлек сәнәгате объектларын, авыл хуҗалыгы продукциясен эшкәртүгә аларны эшкәртүгә башка продукциягә китерә торган ысул белән (консервлау, ыслау, икмәк пешерү), шул исәптән эчемлекләр, алкоголь эчемлекләр һәм тәмәке әйберләре җитештерү өчен дә урнаштыру	6.4
Төзелеш сәнәгате	Җитештерү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын: төзелеш материаллары (кирпечләр, пиломатериаллар, цемент, беркетү материаллары), көнкүреш һәм төзелеш газ һәм сантехника җиһазлары, лифтлар һәм күтәргечләр, столяр продукция, җыелма йортлар яки аларның өлешләре һәм башка шундый продукция җитештерү өчен урнаштыру	6.6
Энергетика	Гидроэнергетика объектларын, җылылык станцияләрен һәм башка электр станцияләрен урнаштыру, электр станцияләре өчен хезмәт күрсәтүче һәм ярдәмче корылмалар (золоотваллар, гидротехник корылмалар) урнаштыру;урнаштыру рөхсәт ителгән куллану төренең 3.1 коды белән каралган энергетика объектларыннан тыш, электр челтәре хуҗалыгы объектларын урнаштыру	6.7
Складлар	Сәнәгать базалары, складлары, төяү терминаллары һәм докилары, нефть саклагычлары һәм нефть төяү станцияләре, газ саклагычлары һәм аларны газ конденсатлы һәм газ суырту станцияләре, элеваторлар һәм азык-төлек складлары булдырылган җитештерү комплексларының бер өлеше	6.9

	булмаган (стратегик запасларны саклаудан тыш) йөкләрен вакытлыча саклау, бүлү һәм күчерү корылмаларын (стратегик запасларны саклаудан тыш) урнаштыру	
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Җылылык, электр, газ белән тәэмин итә торган биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация суларын чыгару, күчемсез милек объектларын (котельныйлар, су җыю корылмаларын, чистарту корылмаларын, насос станцияләрен, суүткәргечләрне, электр үткәргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрне, элемтә линияләрен, телефон станцияләрен, канализацияләрне, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне җыештыру һәм авария техникасына, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмаларны) чистарту һәм җыештыру	3.1.1
Гомуми файдаланудагы транспорт баганалары	Кешеләрне билгеләнгән маршрут буенча ташучы транспорт чаралары тукталышын урнаштыру	7.2.3
Автотранспортны саклау	Аерым торучы һәм төзелгән гаражларны, шул исәптән автотранспортны саклау өчен билгеләнгән җир асты гаражларын, шул исәптән машина урыннарына бүленеп урнаштыру	2.7.1
Фәнни тикшеренүләр үткәрү	Фәнни тикшеренүләр, тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү һәм проект институтлары, фәнни үзәкләр, инновацион үзәкләр, дәүләт фәннәр академиясе, тәҗрибә-конструкторлык үзәкләре, шул исәптән тармак үзәкләре) үткәрү өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны урнаштыру	3.9.2
Эшлекле идарә	Капиталь төзелеш объектларын түбәндәге максат белән урнаштыру: дәүләт яисә муниципаль идарә һәм хезмәтләр күрсәтү белән бәйле булмаган идарә эшчәнлеге объектларын урнаштыру, шулай ук оешмалар арасында башкарылган вакытта товар тапшыруны таләп итми торган килешүләр башкаруны тәэмин итү, шул исәптән биржа эшчәнлеге (банк һәм иминият эшчәнлегеннән тыш)	4.1
Эчке хокук тәртибен тәэмин итү	Хәрби хезмәт булган эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре әзерлегендә ярдәм итү өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; гражданнар оборонасы объектларын, җитештерү биналарының бер өлеше булган гражданнар оборонасы объектларыннан тыш, урнаштыру	8.3

Автомобильләрне ремонтлау	Автомобильләрне ремонтлау һәм аларга хезмәт күрсәтү өчен билгеләнгән остаханәләрне һәм юл сервисының башка объектларын урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Склад мәйданчыклары	Ачык һавада йөкләрне вакытлыча саклау, бүлү һәм бушату (стратегик запасларны саклаудан тыш)	6.9.1
Урта һәм югары һөнәри белем	Профессиональ белем бирү һәм мәгариф өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (һөнәри техник училищелар, көллиятләр, сәнгать, музыка училищелары, белем җәмгыятьләре, институтлар, университетлар, белгечләрне яңадан әзерләү һәм квалификацияләрен күтәрү оешмалары һәм башка оешмалар) урнаштыру,белем бирү һәм агарту эшчәнлеген гамәлгә ашыручы, шул исәптән белем алучыларны физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен билгеләнгән биналарны, спорт корылмаларын)	3.5.2
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1
Хайваннар өчен бүлмәләр	Стационарда ветеринария хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру; авыл хуҗалыгы булмаган хайваннарны тоту, үрчетү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын кеше күзәтчелегендә урнаштыру, йортсыз хайваннарны тоту һәм дәвалау буенча хезмәтләр күрсәтү; хайваннар өчен кунакханәләр оештыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.10.2
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (вак ремонт,	3.3

	ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	
Базарлар	даими яисә вакытлыча сәүдә (ярминкә, базар, базар) оештыру өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын, корылмаларны урнаштыру, һәр сәүдә урынында 200 кв. метрдан артык мәйдан булмавын исәпкә алып; хезмәткәрләр автомобильләре һәм базарга килүчеләр өчен гаражлар һәм (яисә) тукталышлар урнаштыру	4.3
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннары (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Кибетләр	Сәүдә мәйданы 5000 кв. метрга кадәр булган товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын урнаштыру, шул исәптән һава радиорелей, җир өсте һәм җир асты элемтә линияләрен, радиофикация линияләрен, антен кырларын, элемтә кабельле линияләрендә көчәйтү пунктларын, иярченле элемтә һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасын кертеп, урнаштыру кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләренең эчтәлеге белән каралган элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, 3.1.1.1 (коммуналь хезмәтләр күрсәтү), 3.2.3 (элемтә хезмәтләрен күрсәтү) урнаштыру	6.8
Транспорт чараларын көйләү	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; юл сервисы объектлары сыйфатында җәмәгать туклануын оештыру өчен кирәкле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.1
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (мотельләр) сыйфатында кунакханә хезмәтләре күрсәтү өчен биналар урнаштыру, шулай ук тиешле сәүдә кибетләрен, җәмәгать туклануын юл сервисы объектлары сыйфатында оештыру өчен биналар урнаштыру	4.9.1.2
Автомобиль юу урыннары	Автомобиль мобильләрен урнаштыру, шулай ук бергә сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.3

Җир участокларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнгерәк таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән төзелешнең барлык төрләре өчен
Җир кишәрлекләренең иң чик параметрлары		
Минималь мәйдан	кв.м	1
Максималь мәйдан	кв.м	100000
Участоклар чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең соңгы параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге зоналар.

СХ-1. Агросәнәгать комплексы объектларын һәм агросәнәгать комплексы объектларына хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру зонасы.

Авыл хуҗалыгы кулланышындагы СХ2 объектлары зонасы, СанПиН нигезендә, әйләнә-тирәлекнең нормалаштырыла торган сыйфат күрсәткечләре булган торак төзелеше һәм башка объектлар чикләренә кадәр санитар-яклау зоналарын үтәү шарты белән, авыл хуҗалыгы предприятиеләрен һәм аларга хезмәт күрсәтү объектларын формалаштыруның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән 2.2.1/2.1.1.1200-03 " предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары һәм санитар классификациясе» (утв. РФ Баш дәүләт санитар табибының 2010 елның 9 сентябрендәге 122 номерлы карары белән).

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын рөхсәт ителгән файдалануның төп төрләре		
Терлекчелек	Авыл хуҗалыгы терлекләре (эре мөгезле терлек, сарыклар, кәҗәләр, атлар, дөяләр, боланнар)үрчетүгә бәйле авыл хуҗалыгы җирләрендә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;авыл хуҗалыгы терлекләрен чабу, көтүлекләр көтү, терлек азыгы җитештерү, авыл хуҗалыгы хайваннарын тоту һәм үрчетү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру, нәселле терлекләр үрчетү, нәсел продукциясен (материалны)җитештерү һәм куллану	1.8
Җәнлекчелек	Кыйммәтле мехлы җәнлекләр үрчетү белән бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)җитештерү һәм куллану	1.9
Кошчылык	Йорт кошларының, шул исәптән су йөзүчеләрнең нәсел токымнарын үрчетүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекчелек продукциясен җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәселле продукция (материал җитештерү һәм куллану)	1.10
Дуңгызчылык	Дуңгызлар үрчетүгә бәйле хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; терлекләр тоту һәм үрчетү, продукцияне җитештерү, саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру; нәселле терлек үрчетү, нәсел продукциясен (материал)җитештерү һәм куллану	1.11
Бакчачылык	Күпьеллык җиләк-җимеш һәм җиләк культуралары, виноград һәм башка күпьеллык культуралар үстерүгә бәйле авыл хуҗалыгы җирләрендә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру	1.13

Умартачылык	Бал кортларын һәм башка файдалы бөҗәкләрне үрчетү, тоту һәм куллану буенча, шул исәптән авыл хуҗалыгы җирләрендә хуҗалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру; умартачылык һәм башка файдалы бөҗәкләр үрчетү өчен кирәкле умарталарны, башка объектларны һәм җайланмаларны урнаштыру; умартачылык продукциясен саклау һәм беренчел эшкәртү өчен файдаланыла торган корылмаларны урнаштыру	1.12
Авыл хуҗалыгын фәнни тәэмин итү	Үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы үрнәкләрен фәнни күзлектән караганда кыйммәтле булган үрнәкләрне алу өчен фәнни һәм селекцион эш алып бару, авыл хуҗалыгын алып бару; үсемлекләрнең генетик ресурслары коллекцияләрен урнаштыру	1.14
Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен файдаланыла торган биналар, корылмалар урнаштыру	1.15
Кыр участокларында шәхси ярдәмче хуҗалык алып бару	Капиталь төзелеш объектларын төзү хокукыннан башка авыл хуҗалыгы продукциясе җитештерү	1.16
Питомниклар	Яшүсмерләрне авыл хуҗалыгында кулланыла торган агач һәм куаклар, шулай ук үсентеләр һәм орлыклар алу өчен башка авыл хуҗалыгы культуралары үстерү һәм сату;	1.17
Авыл хуҗалыгы җитештерүен тәэмин итү	авыл хуҗалыгы производствосының күрсәтелгән төрләре өчен кирәкле корылмаларны урнаштыру	1.18
Бакчачылык	Машина-транспорт һәм ремонт станцияләре, авыл хуҗалыгы техникасы өчен ангарлар һәм гаражлар, амбарлар, суэтем башнялары, трансформатор станцияләре һәм авыл хуҗалыгы алып бару өчен кулланыла торган башка техник җайланмалар урнаштыру	1.5
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, җылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, сууткәргечләр, электр линияләре, трансформатор	3.1.1

	подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	
Авыл хуҗалыгы продукциясен саклау һәм эшкәртү	Авыл хуҗалыгы продукциясен җитештерү, саклау, беренчел һәм тирән эшкәртү өчен файдаланыла торган бипалар, корылмалар урнаштыру	1.15

СХ-2. Бакчачылык һәм дача участоклары зонасы.

СХ-2 бакчачылык һәм дача участоклары зонасы ял итү һәм авыл хуҗалыгы культураларын үстерү максатларында халык файдалана торган торак төзелешен төзү хокукы белән бакча һәм дача участокларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын файдалануның төп төрләре		
Яшелчәчелек алып бару	Авыл хуҗалыгы культураларының үз ихтыяҗлары өчен гражданнарның ялын һәм (яки) үстерүне гамәлгә ашыру; авыл хуҗалыгы культураларының инвентарьларын һәм уңышын саклау өчен билгеләнгән күчемсез милек объектлары булмаган хуҗалык корылмаларын урнаштыру	13.1
Бакчачылык алып бару	Авыл хуҗалыгы культураларының үз ихтыяҗлары өчен гражданнарның ялын һәм (яки) үстерүне гамәлгә ашыру; үз ихтыяҗлары өчен бакча йортын, торак йортны, рөхсәт ителгән куллану төрен тасвирламасында күрсәтелгән 2.1 код белән, хуҗалык корылмаларын һәм гаражларны үз ихтыяҗлары өчен урнаштыру;	13.2
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Шәхси торак төзелеше өчен	Торак йортны (җир өсте катлары саны өчтән дә ким булмаган, биеклеге егерме метрдан да артмаган аерым торучы бинаны) урнаштыру, ул гражданнар тарафыннан көнкүреш һәм башка ихтыяҗларны канәгатьләндерү өчен билгеләнгән, бүлек өчен билгеләнмәгән мондый бинада яшәү белән бәйле бүлмәләрдән һәм ярдәмче	2.1*

	куллану бүлмәләреннән тора. мөстәкыйль күчемсез милек объектлары.; авыл хуҗалыгы культураларын үстерү; урнаштыру гаражлар өчен үз ихтыяҗлары һәм хуҗалык корылмалары	
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1*
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хаҗиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар)гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2*
Амбулатор-поликлиника хезмәте күрсәтү	Гражданнарга амбулатор-поликлиника медицина ярдәме күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру (поликлиникалар, фельдшер пунктлары, сәламәтлек саклау пунктлары, ана һәм бала үзәкләре, диагностика үзәкләре, сөт кухнялары, кан донорлыгы станцияләре, клиник лабораторияләр)	3.4.1*
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Ачык һавада спорт һәм физкультура белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар урнаштыру (физкультура мәйданчыклары, йөгерү юллары, спорт уеннары өчен кырлар)	5.1.3*
Эчке тәртипне тәэмин итү	Эчке эшләр органнары, Росгвардия һәм коткару хезмәтләре, хәрбиләштерелгән Хезмәт булган капиталь төзелеш объектларын әзерләү һәм әзерлектә тоту өчен кирәкле капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, производство биналарының бер өлеше булып торучы гражданнар оборонасы объектларыннан тыш	8.3*
Кибет	Сәүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.4*
Базар	Капиталь төзелеш объектларын, даими яки вакытлыча сәүдә итүне оештыру өчен билгеләнгән корылмаларны (ярминкә, базар, базар) урнаштыру, һәр сәүдә урыны 200 кв. метрдан артык сәүдә мәйданы булмавын исәпкә алып;	4.3*

* территорияне планлаштыру буенча расланган документлар булганда («гражданнар тарафыннан үз ихтыяҗлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Җир кишәрлекләре күләменең чик күрсәткечләре:

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте	
		Бакчачылык алып бару өчен/бакчачылык алып бару өчен	Рөхсәт ителгән башка төр төзелеш өчен
Җир кишәрлекләренең чик параметрлары			
Минималь мәйдан	кв.м	400/400	1
Максималь мәйдан	кв.м	1500/1500	50000

Рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары территорияләрне планлаштыру буенча документлар белән билгеләнә («гражданнар тарафыннан үз ихтыяҗлары өчен бакчачылык һәм яшелчәчелек алып бару һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 217-ФЗ номерлы Федераль законның 23 статьясы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Шәһәр төзелеше регламентлары. Инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зонасы.

ИТ-1 инженер инфраструктурасы зонасы

ИТ-1зонасы эре инженер инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән, шул исәптән торбаүткәргеч транспорт һәм элемтә корылмалары һәм коммуникацияләре. Территориядән файдалану режимы норматив һәм кагыйдәләр таләпләренә туры китереп билгеләнә.

ИТ-2. Транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру зонасы.

ИТ-2 транспорт объектлары зонасы транспорт инфраструктурасы объектларын урнаштыру өчен бүлеп бирелгән, шул исәптән автомобиль, һава, торбаүткәргеч транспорт һәм элемтә корылмалары һәм коммуникацияләре.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төре исеме	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Һава транспорты	Аэродромнарны, вертолет мәйданчыкларын (вертодромнарны) урнаштыру, гидросамолетларны алып килү һәм китерү өчен урыннар булдыру, очышларны һәм һава судноларын очып китү һәм төшерү (китерү)	7.4

	өчен кирәкле башка объектларны радиотехник тәэмин итү, аэропортларны (аэровокзалларны) һәм пассажирларны утырту һәм аларга тиешле хезмәт күрсәтү һәм аларның куркынычсызлыгын тәэмин итү өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру, шулай ук һава юлы белән хәрәкәт итә торган йөкләрне төяү, бушату һәм саклау өчен кирәкле объектларны урнаштыру; һава судноларына техник хезмәт күрсәтү һәм ремонт ясау өчен билгеләнгән объектларны урнаштыру	
Автомобиль транспорты	Автомобиль транспорты биналары һәм корылмалары урнаштыру. Рөхсәт ителгән кулланунның әлеге төрен тоту үз эченә 7.2.1 (автомобиль юлларын урнаштыру), 7.1.2 (пассажирлар йөртүгә хезмәт күрсәтү), 7.2.3 (гомуми файдаланудагы транспорт стоянкасы) кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен ала.	7.2
Торбаүткәргеч транспорт	Нефть үткәргечләрне, су үткәргечләрне, газ үткәргечләрне һәм башка торба үткәргечләрне, шулай ук аталган торбаүткәргечләрне эксплуатацияләү өчен кирәкле башка биналар һәм корылмаларны урнаштыру	7.5
Тимер юл транспорты	Тимер юл транспортының капиталь төзелеш объектларын урнаштыру. Рөхсәт ителгән кулланунның әлеге төрен эчтәлеге 7.1.1-7.1.2 кодлары белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен үз эченә ала	7.1
Су транспорты	Ясалма төзелгән эчке су юлларын судночылык өчен булдырылган эчке су юлларын урнаштыру, эчке су юлларын капиталь төзү объектларын урнаштыру, диңгез портларын капиталь төзү объектларын урнаштыру, капиталь төзелеш объектларын, шул исәптән диңгез һәм елга портларын, причалларны, пристаньларны, гидротехник корылмаларны, навигация җиһазларын һәм башка объектларны урнаштыру, судночылыкны һәм су ташуны тәэмин итү, су транспортына заправка ясау өчен кирәкле башка объектларны урнаштыру	7.3
Элемтә	Элемтә, радиотапшырулар, телевидение объектларын, һава радиорелейлары, җир өсте һәм җир асты кабель элемтә линияләрен, радиофикация линияләре, антенна кырларын да кертеп, урнаштыру, элемтәнең кабель линияләрендә, спутник элемтәсе һәм телерадиотапшырулар инфраструктурасында көчәйтү пунктлары, элемтә объектларын	6.8

	урнаштыру, урнаштыру 3.1.1, 3.2.3 кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрен карап тоту каралган элемтә объектларыннан тыш	
Кибет	Сәүдә мәйданы 5000 кв. м. тәшкил иткән товарларны сату өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.4
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафе, ашханәләр, кабымлыклар, барлар)урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Су, җылылык, электр, газ белән тәэмин итүче биналар һәм корылмалар урнаштыру, канализация агымнары бүлеп бирү, күчемсез милек объектларын (котельный, су алу җайланмалары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, сүүткәргечләр, электр линияләре, трансформатор подстанцияләре, газүткәргечләр, элемтә линияләре, телефон станцияләре, канализация линияләре, тукталышлар, гаражлар һәм җыештыру һәм авария техникасына хезмәт күрсәтү остаханәләре, кар җыю һәм эретү өчен кирәкле корылмалар)	3.1.1
Юл ялын тәэмин итү	Юл сервисы (модельләр) сыйфатында кунакханә хезмәте күрсәтү өчен биналарны урнаштыру, шулай ук юл сервисы объектлары сыйфатында җәмәгать туклануын оештыру өчен тиешле сәүдә кибетләрен, биналарны урнаштыру	4.9.1.2
Җир кишәрлекләрен һәм капиталь төзелеш объектларын шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре		
Базар	Капиталь төзелеш объектларын, даими яки вакытлыча сәүдә итүне оештыру өчен билгеләнгән корылмаларны (ярминкә, базар, базар) урнаштыру, һәр сәүдә урыны 200 кв. метрдан артык сәүдә мәйданы булмавын исәпкә алып;	4.3
Транспорт чараларын ягулык салу	урнаштыру гаражлар һәм (яки) тукталышлар өчен автомобильләр хезмәткәрләре һәм килүчеләр базары	4.9.1.1
Автомобиль юу	Автозаправка станцияләрен урнаштыру; кибетләрне юл сервисы объектлары буларак җәмәгать туклануын оештыру өчен биналар урнаштыру;	4.9.1.3
Автомобиль ремонтлау	Автомобиль юлларын урнаштыру, шулай ук сәүдә кибетләрен урнаштыру	4.9.1.4

Җир кишәрлекләренең чик күләме һәм рөхсәт ителгән төзелеш, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләүнең иң чик параметрлары күрсәтелгән таблицаның күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Үлчәү берәмлекләре һәм параметрлары төрләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән барлык төр төзелеш өчен
Җир кишәрлекләренең чик параметрлары		
Минималь мәйдан	кв.м	1
Максималь мәйдан	кв.м	100000
Җир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән минималь чигеннән чигенү (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу сызыгы белән билгеләнмәгән очракта)	м	н/у
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигеннән булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның (СП, СанПиН), шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Шәһәр төзелеше регламентлары. Рекреацион билгеләнештәге зоналар.

Рекреацион билгеләнештәге зоналар составына урманнар, урман парклары, лугопарклар, скверлар, парклар, бакчалар биләгән территорияләр чикләрендә, шулай ук ял итү, туризм, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен файдаланыла торган һәм файдаланыла торган башка территорияләр чикләрендә зоналар кертелә.
Р-1. Рекреацион территорияләр зонасы.

Р-1 рекреацион территорияләр зонасы шәһәр урманнары, урман парклары, лугопарклар, скверлар, парклар, бакчалар, бульварлар биләгән территорияләр чикләрендә, шулай ук ял, Туризм, физик культура һәм спорт белән шөгыльләнү өчен файдаланыла торган һәм кулланылучы башка территорияләр чикләрендә, кыска вакытлы ял итү өчен тиешле объектлар булган участоклардан файдалануның хокукый шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код

аталышы		
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Әйләнә-тирә табигать мохитенең аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хуҗалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда: тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хуҗалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигать ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган җирләрнең үзлекләрен саклау.	9.1
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	5.1.3
Спорт-тамаша чараларын тәэмин итү	500 урынга кадәр тамашачылар өчен махсус урыннарга ия булган спорт-тамаша биналары һәм корылмаларын урнаштыру (стадионнар ,спорт сарайлары, боз сарайлары, ипподромнар) (5.1.1) спорт белән шөгыльләнүне биналарда (спорт клубларын, спорт залларын, бассейннарны, физкультура-сәламәтләндерү комплексларын, биналарда һәм корылмаларда урнаштыру	5.1.2
Курорт эшчәнлеге	Аларны, шул исәптән, кешеләрне дәвалау һәм савыктыру өчен, табигый дәвалау ресурсларын (Минераль Су ятмалары, дәвалау пычраклары, лиманнар һәм күлләр, махсус климат һәм кеше авыруларын профилактикалау һәм дәвалау өчен файдаланыла торган башка табигый факторлар һәм шартлар), шулай ук дәвалау ресурсларын дәвалау ресурсларын дәвалау-савыктыру җирләренең һәм курортның беренче зонасы чикләрендә дәвалау-санитар яки санитар саклау округы чикләрендә юк итүдән һәм юк итүдән саклау.	9.2
Санаторий эшчәнлеге	Санаторийларны, профилакторийларны, бальнеологик	9.2.1

	дәвалауларны, халыкны дәвалау һәм сәламәтләндерү буенча хезмәт күрсәтүне тәэмин итүче пычрак дәвалау хастаханәләрен урнаштыру; дәвалау-сәламәтләндерү урыннарын (пляжлар, бюветлар, шифалы пычрак табу урыннары)урнаштыру; дәвалау-сәламәтләндерү лагерьларын урнаштыру	
Социаль хезмәт күрсәтү йорты	Картлар йортларын, бала йортларын, балалар йортларын, йортсыз гражданнар өчен төнге пунктларны урнаштыру; мәҗбүри күченүчеләрне, качаклар дип танылган затларны вакытлыча урнаштыру өчен Капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	3.2.1
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Дини йолаларны тормышка ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар (шул исәптән чиркәү, соборлар, храмнар, часовнялар, мәчетләр, гыйбадәт йортлары, синагоглар)өчен билгеләнгән биналар һәм корылмалар урнаштыру	3.7.1
Дини идарә һәм мәгариф	Дини затларның, хаҗиларның һәм послушникларның даими урнашу урыннары, шулай ук хәйрия һәм дини белем бирү эшчәнлеген (монастырьлар, скитлар, руханилар йортлары, якшәмбе һәм дини мәктәпләр, семинарияләр, дини училищелар)гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән биналар урнаштыру	3.7.2
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Җир участокларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнге таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән төзелешнең барлык төрләре өчен
Җир кишәрлекләренең иң чик параметрлары		
Минималь мәйдан	кв.м	1
Максималь мәйдан	кв.м	100000
Җир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)	м	0
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	0
Участокның арткы чигендә булган корылмаларның минималь чигенеше	м	0

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентларның, норматив техник документларның (СП, СанПиН), шәһәр төзелеше проектлау нормативларының һәм башка норматив документларның таләпләренә туры китереп билгеләнә.

Р-2. Табигый ландшафтлар зонасы.

Р-2 табигый ландшафтлары зонасы-яшелләндерелгән территорияләр участоклары, үз эченә ачык болын киңлекләрен, ясалма сулыкларны, чокырларны, саклана торган ландшафтларны ала.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Табигать территорияләрен саклау	Әйләнә-тирә табигать мохитенең аерым табигый сыйфатларын әлеге зонада хуҗалык эшчәнлеген чикләү юлы белән саклау, аерым алганда:	9.1

	тыелган полосаларны булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарын, шул исәптән шәһәр урманнарын, урман паркларында булдыру һәм тәрбияләү, яклау урманнарында рөхсәт ителгән башка хуҗалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигать ресурсларыннан файдалану режимын саклау, аеруча кыйммәтле булган җирләрнең үзлекләрен саклау.	
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	Спорт белән шөгыльләнү өчен мәйданчыклар	5.1.3
Җәмәгать туклануы	Җәмәгать туклануы урыннарын (рестораннар, кафелар, ашханәләр, кабымлыклар, барлар) урнаштыру максатларында капиталь төзелеш объектларын урнаштыру	4.6
Хезмәт гаражлары	3.0, 4.0 кодлары белән каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яки вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен тукталышларны урнаштыру, шулай ук гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны да, кую һәм саклау өчен	4.9

Шәһәр төзелеше регламентлары. Махсус билгеләнештәге зоналар.

СН-1. Махсус билгеләнештәге Зона.

СН-1 махсус кулланылыштагы зона калдыклар урнаштыру, туплау һәм күмү объектларын урнаштыру, шулай ук мондый объектларның техник регламентлар таләпләренә туры китереп санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төренең аталышы	Җир кишәрлегеннән рөхсәт ителгән файдалану төрен тасвирлау	Код
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рөхсәт ителгән төп төрләре		
Ритуаль эшчәнлек	Зиратлар, крематорийлар һәм күмү урыннары урнаштыру; тиешле гыйбадәт корылмаларын урнаштыру; ритуаль-йола билгеләнешендәге продукция җитештерү эшчәнлеген гамәлгә ашыру	12.1

Дини йолаларны гамәлгә ашыру	Дини йолалар һәм тантаналар башкару өчен билгеләнгән биналарны һәм корылмаларны (шул исәптән чиркәүләрне, соборларны, храмнарны, часовняларны, мәчетләрне, гыйбадәт кылу йортларын) урнаштыру	3.7.1
Җир кишәрлекләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре		
Көнкүреш хезмәте	Халыкка яисә көнкүреш хезмәтләре күрсәтү өчен билгеләнгән капиталь төзелеш объектларын (вак ремонт, ателье, мунча, чәчтараш, химик чистарту, күмү бюролары) урнаштыру	3.3
Коммуналь хезмәтләр күрсәтү	Урып-җыю һәм авария хәлендәге техникага, корылмаларга хезмәт күрсәтү өчен су, җылылык, электр, газ кертүне, канализация суларын чыгаруны, үчемсез мөлкәт объектларын (котельныйлар, су җыю корылмаларын, насос станцияләрен, су үткәргечләрен, электр үткәргечләрен, трансформатор подстанцияләрен, газүткәргечләрен, элемтә линияләрен, канализация, стоянкаларны, гаражларны һәм остаханәләрне) чистартуны һәм җыештыруны тәэмин итә торган биналар һәм корылмаларны урнаштыру	3.1.1
Хезмәт гаражлары	Эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында файдаланыла торган даими яисә вакытлыча гаражларны, хезмәт автотранспортын саклау өчен туктап торуларны урнаштыру, кодлар белән рөхсәт ителгән куллану төрләрендә каралган эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру максатларында гомуми файдаланудагы транспорт чараларын, шул исәптән депоны урнаштыру	4.9

Җир участокларының иң чик күләмнәре һәм рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары, капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү түбәнге таблица күрсәткечләренә туры килергә тиеш.

Параметрларның төрләре һәм үлчәү берәмлекләре		Күчемсез милекне файдалануның төп рөхсәт ителгән төрләренә карата параметрларның әһәмияте
		Рөхсәт ителгән төзелешнең барлык төрләре өчен
Җир кишәрлекләренең иң чик параметрлары		
Минималь мәйдан	кв.м	1
Максималь мәйдан	кв.м	100000
Җир кишәрлекләре чикләрендә рөхсәт ителгән төзелешнең иң чик параметрлары		
Участокның алгы	м	н/у

чигеннән корылмаларның минималь чигенеше (башка күрсәткеч төзелешне җайга салу линиясе белән билгеләнмәгән очракларда)		
Участокның ян чикләреннән корылмаларның минималь чикләре	м	н/у
Участокның арткы чигендә булган корылмаларның минималь чигенеше	м	н/у

Әлеге статьяда җайга салынмаган күрсәткечләр техник регламентлар, норматив техник документлар (СП, СанПиН), шәһәр төзелешен проектлау нормативлары һәм башка норматив документлар таләпләре нигезендә билгеләнә.

СН-2. Үләт базын урнаштыру зонасы.

СН-2 махсус билгеләнештәге зона үләт базларын урнаштыру, шулай ук мондый объектларның техник регламентлар таләпләренә туры китереп санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.

11 бүлек. *Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез милекне файдалануны чикләү өлешендә шәһәр төзелеше регламентлары.*

27 статья. *Территорияләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналарда билгеләнгән күчемсез мөлкәттән файдалануны чикләү тасвирламасы.*

1. Әлмәт муниципаль районының «Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясеннән әлеге Кагыйдәләрдән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасында билгеләнгән зоналар чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану түбәндәгечә билгеләнә:

1) әлеге статьяда билгеләнгән чикләүләрне исәпкә алып, картада билгеләнгән тиешле территориаль зоналарга карата шәһәр төзелеше регламентлары;

2) санитар-яклау, су саклау һәм башка чикләүләр зоналарына карата законнарда, башка норматив хокукый актларда билгеләнгән чикләүләр белән.

2. Санитар-яклау зоналарында һәм санитария өзелүләрендә, саклау зоналарында, су саклау зоналарында, яр буе яклау һәм яр буе полосаларында урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү түбәндәге норматив хокукый актларда билгеләнгән:

Россия Федерациясе Су кодексы;

Россия Федерациясе Җир кодексы;

-«Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон;

-«Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52-ФЗ номерлы Федераль закон;

«Атмосфера һавасын саклау турында» 1999 елның 4 маендагы 96-ФЗ номерлы Федераль закон;

-СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»;

Россия Федерациясе Авыл хуҗалыгы министрлыгының 2020 елның 26 октябрендәге 626 номерлы боерыгы белән расланган биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерү ветеринария кагыйдәләре нигезендә үләт базларының санитар-яклау зоналары;

- СанПиН 2.1.1279-03 «Җирләү билгеләнешендәге зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыруга, урнаштыруга һәм тотуга гигиеник таләпләр» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 35 номерлы карары беләнраслаулар);

-СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчү билгеләнешендәге су белән тәэмин итү һәм сууткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары» (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2002 елның 14 мартындагы 10 номерлы карары белән расланган);

-«Яңа төзелә торган һәм реконструкцияләнә торган сәнәгать предприятиеләрен проектлауга гигиеник таләпләр»;

-СП 36.13330.2010 «СНиП 2.05.06-85*Магистраль торба үткәргечләр» (СССР Дәүләт төзелеше 1985 елның 30 мартындагы 30 номерлы карары белән раслап);

-СП42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89*Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү».

Әлеге эшләү вакытында муниципаль берәмлекнең норматив-хокукый актлары кабул иткән чикләүләрнең санитар-яклау, су саклау һәм башка зоналарында урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалануны чикләү исәпкә алынды.

3. Санитар-яклау зонасы яшәү тирәлегенә һәм кеше сәламәтлегенә йогынты ясау чыганагы булган объектлар һәм производстволар тирәсендә халыкның куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында билгеләнә. Санитар-яклау зонасы күләме атмосфера һавасына (химик, биологик, физик) пычрану йогынтысын гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, ә I һәм II класслы хәвефлелектәге предприятиеләр өчен - гигиена нормативлары белән билгеләнгән күрсәткечләргә кадәр, шулай ук халыкның сәламәтлеге өчен кабул итәрлек куркыныч зурлыгына кадәр киметүне тәэмин итә.

Предприятиеләрнең, производстволарның һәм объектларның санитар классификациясе нигезендә аларның санитар-саклау зоналарының күләме тәшкил итә:

- беренче класслы предприятиеләр өчен-1000 м;
- икенче класслы предприятиеләр өчен-500 м;
- өченче сыйныф предприятиеләре өчен-300 м;
- дүртенче сыйныф предприятиеләре өчен-100 м;

- бишенче сыйныф предприятиеләре өчен-50 м.

«Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә I, III, IV һәм V класслы хәвефлелектәге объектлар урнашкан, алар җирлекнең әйләнә-тирә мохитенә начар йогынты ясау чыганаклары булып торалар.

Җитештерү һәм транспорт предприятиеләренең санитар-яклау зоналарында, коммуналь һәм инженер-транспорт инфраструктурасы объектларында, коммуналь-склад объектларында, чистарту корылмаларында, башка объектларда урнашкан җир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиНом 2.2.1.1.1.1200-03 нигезендә билгеләнә:

1) тыелган файдалану төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участоклары, шулай ук яшәү тирәлеге сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар мәйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дәвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре җитештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Производство-коммуналь объектларның санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә рөхсәт ителгән файдалану төрләре:

- авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу бүлмәләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, җәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар, янгын деполары, җирле һәм транзит коммуникацияләр, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газүткәргечләр, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, канализация насос станцияләре, әйләнештәге су белән тәэмин итү корылмалары, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре

4. Үләт базының санитар-яклау зонасы.

«Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенә ике терлек каберлеге йогынты ясый.

Биологик калдыкларны җыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре нигезендә терлек зиратының санитар-яклау зонасы күләме 1000 м тәшкил итә.

Россия Федерациясе Кулланучылар күзәтчелеге федераль хезмәтенең 2006 елның 3 маендагы 0100/4973-06-31 номерлы хаты нигезендә терлек утарларының санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту туфракны һәм грунт суларын махсус чаралар һәм лаборатор тикшеренүләр алып барганнан соң, Россия Федерациясенең Баш дәүләт санитария табибы яисә аның урынбасары карары буенча башкарылырга мөмкин.

Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор Идарәсенең төп таләпләре булып, аеруча куркыныч инфекцияләрнең күмелгән урыннан читкә таралу мөмкинлеген юкка чыгару һәм шуннан соң үләт базының санитар-яклау зонасы күләмен кыскарту тора:

- өстән тимер-бетон каркас (саркофак) белән туфрак учагын яшерүне тәэмин итү;

- үләт базының чиген терәк планга төшерү;

- периметр буйлап туфрак учагы ишелеп төшү, аншлаг белән ышанычлы киртәне яңарту;

- туфракның һәм суның лаборатор контролен оештыру, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе белән килештереп, скважиналарда грунт сулары агымы буенча түбәнрәк.

Татарстан Республикасының Баш дәүләт ветеринария инспекторы мәгълүматлары буенча, саркофага дивар калынлыгы 0,4 метрдан да ким булмаска тиеш; терлек каберлеге 2,5 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма периметры буйлап чикләнергә тиеш; койма яки бетон саркофагадан 30 м радиуста 1 м биеклектәге җир валы рәвешендә өстәмә саклау зонасы булдырырга кирәк.

Санитар-яклау зоналарында урнашкан җир кишәрлекләре һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектлары өчен үләт базлары түбәндәгеләр билгеләнә:

1) тыелган файдалану төрләре;

2) файдалануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре.

Терлек базларының санитар-яклау зоналары чикләрендә һәм аларның территорияләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- торак, җәмәгать биналарын һәм терлекчелек комплексларын терлек зиратыннан 1000 метрга якынрак урнаштыру;

- Терлекләр көтү, печән чабу;

- җирне һәм нәсел калдыгын үләт базыннан алып чыктым.

Куллануның шартлы рөхсәт ителгән төрләре:

- терлекләрне һәм көтүлекләрне 200 метрга якын урнаштыру;

- автомобиль, тимер юлларны аларның категориясенә карап 50-300 метрга якынрак урнаштыру;

- гамәлдәге норматив документлар таләпләре нигезендә яшелләндерү (табигый үсемлекләр).

5. Автомобиль юлларының санитар аермалары.

«Тайсуган авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территориясе федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларын кисеп үтә. 8.21 п. нигезендә 42.13330.2011 Региональ һәм федераль әһәмияттәге автомобиль

юлларыннан «Планировка һәм шәһәр һәм авыл җирлекләрен төзү» санитар аермалар 50 - 100 м күләмендә билгеләнә.

Санитария өзеклекләреннән файдалану режимы «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 билгеләнә.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар өзелүләре чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан файдалану төрләре:

- аерым торак йортларны да кертеп, торак йортлар;
- ландшафт-рекреация зоналары, ял зоналары, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләре;
- бакчачылык ширкәтләре һәм коттеджлар корылышы территорияләре, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча участоклары, шулай ук яшәү тирәлеге сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләр;
- спорт корылмалары, балалар мәйданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы дәвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре;
- дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре җитештерү объектлары, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал һәм ярымпродуктлар складлары;
- Сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек күпләп складлары, эчә торган суны әзерләү һәм саклау өчен су үткәргеч корылмалар комплекслары.

Автомобиль юлларының һәм тимер юлларның санитар аермалары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм күчемсез мөлкәтнең башка объектларыннан шартлы рәвештә файдалану төрләре:

-авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен бүлмәләр (ике атнадан да артык түгел), идарә итү биналары, конструкторлык бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу бүлмәләре, сәүдә һәм җәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, җәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен мәйданчыклар, янгын деполары, җирле һәм транзит коммуникацияләр, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газүткәргечләр, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, канализация насос станцияләре, әйләнештәге су белән тәэмин итү корылмалары, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре.

6. Магистраль торбаүткәргечнең санитар аермасы.

«СНиП 2.05.06-85 " СП 36.13330.2010 СНиП 2.05.06-85 СП нигезендә * Тайсуган авыл җирлеге территориясе аша үтүче магистраль торба үткәргечләр, магистраль торбаүткәргечләр санитар аермалары 150, 200 һәм 2000 м тәшкил итә.

ТР Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы карамагындагы "Матди тәэмин итү идарәсе" ДБУ транспорт бүлеге тарафыннан транспорт чараларын ягулык һәм май ягу буенча кышкы чордагы нормага күчерү эше тәгәлләнде.:

шәһәр һәм башка торак пунктлар;

- бакча йортлары булган күмәк бакчалар, дача бистәләре;

- аерым Сәнәгать һәм авыл хуҗалыгы предприятиеләре;
- кошчылык фабрикалары, теплица комбинатлары һәм хуҗалыклар;
- сөт заводлары;
карьера эшләү файдалы казылмалар;
- гаражлар һәм шәхси хуҗалары автомобильләре өчен ачык стоянкалар; 20дән артык автомобиль;
- кешеләр күпләп җыелган аерым торучы биналар (мәктәпләр, хастаханәләр, балалар бакчалары, вокзал һ. б.);
-3 катлы һәм югарырак торак биналар;
- I-IV класслы елга транспорты гидро -, электростанцияләре; гидротехник корылмалары;
- чистарту корылмалары һәм насос станцияләре магистраль торбаүткәргечкә карамаган суүткәргечләр;
- саклау күләме 1000 м3 булган җиңел ялкынсынучы һәм янучы сыеклык һәм газ складлары; автозаправка станцияләре;
- мачталар (башнялар) һәм торбаүткәргечләр технологик элемтәнең күп каналлы радиорелей линиясе корылмалары, мачталар (башнялар), Россия элемтә министрлыгы һәм башка ведомстволар арасында күп каналлы радиорелей линиясе корылмалары, телевизион башнялар һ. б.

7. Су саклау зоналары, өске су объектларының яр буе саклау һәм яр буе полосалары

Тайсуган авыл җирлегенең өске су объектлары Дала Зәе елгасы һәм аның кушылдыклары, шулай ук күлләр, буалар белән тәкъдим ителгән.

Су саклау зоналары булып, өслек су объектларының яр буе линиясенә якын урнашкан, аларда күрсәтелгән су объектларының пычрануын, чүпләнүен, куылуын, аларның суларын агызуын булдырмау, шулай ук су биологик ресурсларын һәм хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының башка объектларын саклау максатларында хуҗалык һәм башка төр эшчәнлекне тормышка ашыруның махсус режимы билгеләнә.

Су саклау зоналары чикләрендә Яр буе саклау полосалары билгеләнә, алар территорияләрендә хуҗалык һәм башка төр эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә.

Яр буйлары һәр гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына керүен тәэмин итү максатларында бүлеп бирелә.

РФ Су кодексы нигезендә елгаларның һәм инешләрнең су саклау зоналарының киңлеге аларның чишмәләреннән елга яки инешләрнең озынлыгы билгеләнә:

- 10 км га кадәр-50 м күләмендә;
- 10нан 50 км га кадәр - 100 м күләмендә;
- 50 км һәм аннан күбрәк - 200 м.

Елганың чишмә башына кадәр 10 км озынлыкта су саклау зонасы яр буе саклау полосасына туры килә. Елганың, инешнең чишмә башына су саклау зонасы радиусы 50 м күләмендә билгеләнә.

Яр буе саклау полосасының киңлеге су объектының ярдан читкә китүенә бәйле рәвештә билгеләнә һәм 30 м киредән качу өчен яки 0°, 40 м читләшү өчен 3° һәм 50 м читләшү өчен.

Шулай итеп, Дала Зәе елгасы өчен урнаштырылган су саклау зонасы 200 м тәшкил итә, аның кушылдыклары һәм зур булмаган сулар, күлләр өчен – 50 м, яр буе саклау полосалары өчен – 50 м.

Гомуми кулланылыштагы су объектларының яр буе линиясе буйлап яр буе полосасы билгеләнә. Су объектларының яр буе полосасының киңлеге 20 м

тәшкил итә, каналларның яр буе полосасыннан, шулай ук елга һәм инешләрнең озынлыгы 10 км (5 м) тәшкил итә. Гражданнарның су объектына ирекле үтеп керүен тәэмин итү максатларында яр буе полосасы төзелә алмый.

Елгаларның, башка су объектларының су саклау зоналарында урнашкан җир кишәрлекләре һәм башка күчемсез милек объектлары өчен билгеләнә:

- тыелган куллану төрләре;

-бассейн һәм башка территориаль идарә органнары белән махсус килешенеп, әлеге Кагыйдәләр белән билгеләнгән ачык тыңлаулар процедураларыннан файдаланып, вәкаләтле дәүләт органнарының су фондын куллану һәм саклау буенча рөхсәт ителергә мөмкин булган шартлы рәвештә рөхсәт ителгән куллану төрләре.

Елгаларның су саклау зоналары, башка су объектлары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез милек объектларыннан файдалануны тыю төрләре:

- агынты суларны туфрак ашламалар өчен куллану;

- зиратларны, үләт базларын урнаштыру, җитештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, агулы, агулы һәм агулы матдәләр күмү;;

- үсемлекләрнең корткычларына һәм авыруларына каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру;

- транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктавы, аларның юллар буйлап йөрүләреннән тыш, юлларда һәм махсус җиһазландырылган урыннарда тукталышлары да бар.

Су саклау зоналары өчен күрсәтелгән чикләүләр белән беррәттән, яр буе саклау полосалары чикләрендә тыела:

- җирләрне сөрү;

- юдырыла торган грунтларның өемнәре урнаштыру;

- авыл хуҗалыгы хайваннарын коткару һәм алар өчен җәйге лагерьлар, ванн оештыру.

Су саклау зоналары чикләрендә су объектларын пычратудан, чүпләнүдән һәм ташландык хәлдә калдыклардан саклауны тәэмин итүче, су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә, су объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга тапшыру һәм эксплуатацияләү рөхсәт ителә.

Яр буе полосасында тыелган куллану төрләре:

- җир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру;

- механик транспорт чараларын кулланып хәрәкәт итү.

Су объектларының яр буе полосасы чикләрендә (механик транспорт чараларын кулланмыйча) алар янында йөрү һәм тору, шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгы һәм йөзү чараларын җәлеп итү өчен рөхсәт ителә.

8. Эчәргә яраклы су чыганакларын санитар саклау зоналары.

2.1.4.1110-02 СанПиН нигезендә, су белән тәэмин итү чыганакларын һәм эчәргә яраклы суны санитар саклау зоналары» су белән тәэмин итү чыганакларын пычратудан саклау максатларында санитар саклау зонасы оештырыла, аның составына өч пояс керә: беренче пояс – катгый режимлы пояс, шулай ук икенче һәм өченче пояс – чикләү поясы.

Тайсуган авыл җирлеге территориясендә, санитар саклау зоналарының исәп-хисап чикләре булмау сәбәпле, эчәр су белән тәэмин итүнең җир асты чыганакларын санитар саклау зонасының бары тик сакланмаган сулар өчен 50 м күләмендә генә I поясы бүлеп бирелә.

Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасының I поясы чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән һәм башка күчемсез милек объектларыннан файдалануны тыю төрләре:

- югары вольтлы агачлар утырту;
- төзелешнең су үткәргеч корылмаларын эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торбаүткәргечләр салу.;
- торак һәм хуҗалык-көнкүреш биналарын урнаштыру;
- кешеләр яшәү, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану.

9. Нефть ятмалары чикләре.

Тайсуган авыл җирлегенең бөтен территориясе Ромашкино нефть ятмасы чикләрендә урнашкан.

«Җир асты байлыклары турында» 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законының 22 статьясы нигезендә җир асты байлыкларыннан файдаланучы үзенә бирелгән тау бүлеп бирелгән чикләрдә файдалы казылма ятмалары мәйданнары төзүне чикләргә хокуклы.

Җир асты байлыкларының аерым участокларыннан файдалану илнең оборонасын һәм дәүләт иминлеген тәэмин итү, җир асты байлыкларыннан рациональ файдалану һәм саклау, әйләнә-тирә мохитне саклау максатларында чикләнергә яки тыелырга мөмкин.

Территорияләрне файдалану өчен махсус шартлары булган торак пунктлар һәм зоналар территорияләрендә җир асты байлыкларыннан файдалану халыкның тормыш һәм сәламәтлеге, әйләнә-тирә мохитне саклау, биналар һәм корылмаларның сакланышы, шул исәптән тау эшләнмәләренең, бораулау скважиналарының һәм җир асты байлыкларыннан файдалану белән бәйле башка корылмаларның сакланышы куркынычын тудыра алган очракларда чикләнергә яисә тыелырга мөмкин.

Аеруча саклана торган табигый территорияләрдә җир асты байлыкларыннан файдалану аларның территорияләрен махсус саклау режимы нигезендә гамәлгә ашырыла.

«Җир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Федераль законның 25 статьясы нигезендә файдалы казылма ятмалары мәйданнары төзү, шулай ук аларның яткан урыннарында җир асты корылмаларын урнаштыру файдалы казылмаларны чыгару мөмкинлеген тәэмин итү яки төзелешнең экономик максатка ярашлы булуын исбатлау шарты белән генә җир асты байлыкларының дәүләт фонды белән идарә итүнең федераль органы яисә аның территориаль органнары һәм дәүләт тау күзәтчелеге органнары рөхсәте белән рөхсәт ителә.

Файдалы казылма ятмалары мәйданнарын үз белдегең белән төзү төзелгән объектларны рекультивацияләү һәм демонтажлау буенча башкарылган чыгымнарны һәм чыгымнарны капламыйча туктатыла.

10. Сугарулы сөрүлекләр.

«Җирләрне мелиорацияләү турында» Федераль законның 30 статьясы нигезендә мелиорацияләнә торган җирләрдә элемтә линияләрен, электр тапшыру, торба үткәргечләрне, юлларны һәм башка объектларны төзү һәм

эксплуатацияләү агросәнәгать комплексы өлкәсендә дәүләт хезмәтләре күрсәтү, дәүләт милке белән идарә итү функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең федераль органы, шул исәптән мелиорацияне дә кертеп, шулай ук Россия Федерациясе субъектлары башкарма хакимиятенең тиешле органнары белән килештереп башкарылырга тиеш.

11. Аеруча саклана торган табигый территорияләр.

Тайсуган авыл җирлегенең көнбатыш чикләре буйлап, 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрендәге 644 номерлы карарлары белән расланган «Дала Зәе елгасы» төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле ага.

Табигать һәйкәле территориясен саклау режимын, шулай ук су саклау зоналарын законда билгеләнгән тәртиптә куллану режимын сакларга кирәк.

28 Статья. Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары өчен билгеләнгән күчемсез милекне куллану чикләүләрен тасвирлау.

Тиешле карталарга һәм регламентларга рәсми расланган документларны эшләү һәм статус бирү буенча әлеге статьяга әлеге кагыйдәләргә үзгәрешләр кертү тәртибендә күрсәтелгән документлар кертелә.

29 Статья. Ачык сервитутларның эш итү зоналары.

Ачык сервитутларның гамәлдә булу зоналары чикләре җирлек территорияләрен ызанлау проектларында чагыла һәм җир кишәрлекләренең шәһәр төзелеше планнарында күрсәтелә.

Бүлек 12. Шәһәр төзелеше регламентлары тарафыннан кагылмый торган төп җирләрне билгеләү, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Шәһәр төзелешен зоналаштыру картасында (әлеге Кагыйдәләрнең II Өлеше) территориаль зоналардан, территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан тыш, шәһәр төзелеше регламентлары гамәленә кагылмаган төп территорияләр һәм җирләр күрсәтелә, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми – махсус сакланыла торган табигый территорияләр, урман фонды җирләре, шәһәр урманнары һәм башкалар.

Әлеге бүлектә гомуми файдаланудагы төп территорияләр һәм җирләрнең билгеләнеше тасвирламасы бар, аларга карата шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми.

Тайсуган авыл җирлеге территориясенең шәһәр төзелеше зоналашуы картасында шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми һәм таратылмый торган гомуми кулланылыштагы территорияләр һәм җирләр бүленергә мөмкин:

Билгеләнешләр	Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнми торган гомуми файдаланудагы төп территорияләр һәм җирләрнең атамасы
ЗВФ	Су фонды җирләре
ЗЛФ	Урман фонды җирләре
ДПИ	Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре
СУ	Авыл хуҗалыгы җирләре

30 статья. *Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән гомуми файдаланудагы төп территорияләрне һәм җирләрне билгеләү.*

ЗВФ. Су фонды җирләре.
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары өске сулар белән капланган җирләр өчен билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Су кодексы нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ЗЛФ. Урман фонды җирләре.
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары урман фонды җирләренә (торак пункт чикләреннән тыш) карата билгеләнми, ә алардан файдалану Россия Федерациясе Урман кодексы нигезендә Россия Федерациясе дәүләт хакимиятенең һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенең вәкаләтле органнары тарафыннан билгеләнә.

ДПИ. Файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре.
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясы 4 өлешенең 4 пункты нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары файдалы казылмалар чыгару өчен бирелгән җир кишәрлекләре өчен таратылмый. Шәһәр төзелеше регламентлары кагылмый торган җир кишәрлекләрен куллану вәкаләтле органнар тарафыннан федераль законнар нигезендә билгеләнә.

СУ. Авыл хуҗалыгы җирләре зонасы.
Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 36 статьясындагы 6 өлеше нигезендә шәһәр төзелеше регламентлары авыл хуҗалыгы билгеләнешендәге җирләр составындагы авыл хуҗалыгы җирләре өчен билгеләнми. Шәһәр төзелеше регламентлары билгеләнмәгән җир кишәрлекләрен куллану федераль законнар нигезендә вәкаләтле органнар тарафыннан билгеләнә.

Тайсуган авылы җирлеге башлыгы М.Ф. Мостафин